

FINLEX - © Edita Publishing Oy

Laki yksityisistä teistä 15.6.1962/358

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 LUKU

Yleisiä säännöksiä

1 §

Tämä laki koskee kaikkia *yksityisiä teitä*, sellaisia teitä lukuun ottamatta, joita vain asianomaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus käyttää. Sellaiseen tiehen, jota myös muulla on oikeus käyttää, mutta johon kenelläkään ei ole pysyvää käyttöoikeutta, sovelletaan tätä lakia vain niissä kohdin, joissa niin on nimenomaan säädetty.

Mitä tässä laissa säädetään tieoikeudesta, koskee myös muun lainsäädännön nojalla annettua yksityistä kulkuyhteyttä palvelevaa rasiteoikeutta tai pysyvää käyttöoikeutta. (15.12.2000/1079)

2 §

Mitä tässä laissa säädetään kiinteistöstä, on soveltuvin osin voimassa myös määräalasta, kaivoksesta ja toisen maalla olevasta, pysyväksi tarkoitettusta rakennuksesta tai laitoksesta. (15.12.2000/1079)

Omistajan veroiseksi katsotaan tässä laissa kiinteistön haltija, jolla on pysyvä taikka elinaikainen tai muutoin määräämättömän ajan jatkuva oikeus hallita kiinteistöä.

3 § (4.7.1975/521)

Milloin laissa on jonkin tapauksen varalta erikseen säädetty yksityisestä tai sellaiseksi katsottavasta tiestä taikka muusta tässä laissa tarkoitettusta alueesta tämän lain säännöksistä poiketen tai sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, on sellaista erityissäännöstä ja sen nojalla annettua määräystä noudatettava. Muutoin on myös niihin teihin, jotka muun kuin tämän lain nojalla on tehty tai tehdään taikka muulla perusteella on katsottava yksityisiksi teiksi, sovellettava tätä lakia.

Tätä lakia on sovellettava myös asemakaava-alueella, ei kuitenkaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 154 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuun rasitteeseen. Yksityinen tie tai tienosa lakkaa, kun se taikka sellainen liikenneväylä, jolle sen liikenne on tarkoitettu siirtyväksi, luovutetaan katuna yleiseen käyttöön niin kuin siitä erikseen säädetään tai määrätään. Päätöksessä, jossa katu hyväksytään tarkoitukseensa, on määrättävä, mitkä tiet tai tienosat vastaavasti lakkaavat. (15.12.2000/1079)

Asemakaava-alueella on kunnan siitä alkaen, kun se on tullut velvolliseksi rakentamaan kadun, jolle yksityisen tien tai sen osan liikenne on tarkoitettu siirtyväksi, tai ryhtynyt sellaista katua rakentamaan, otettava tällaisen kadun tai sen osan tienpito hoidettavakseen. Tiesakkaalla tai tiesakkaiden muodostaessa tiekunnan tiekunnalla on oikeus saattaa kysymys kunnan velvollisuudesta ottaa tienpito hoidettavakseen alueellisen ympäristökeskuksen käsiteltäväksi, ja alueellinen ympäristökeskus voi uhkasakolla velvoittaa kunnan täyttämään sanotun velvollisuuden. (5.2.1999/143)

Milloin tie 2 momentin mukaan lakkaa, on tiekunnan purkamiseen ja sen velkojen maksamiseen nähden noudatettava, mitä 84 §:n 4 ja 5 momentissa tien lakkauttamisesta säädetään. Niin ikään on sovellettava 87 §:ää, sikäli kuin tiealue ei kuulu 2 momentissa tarkoitettuun katuun.
(15.12.2000/1079)

4 §

Tämä laki ei aiheuta muutosta siihen, mitä toisen maalle astumisesta ja siellä liikkumisesta on katsottava olevan voimassa.

5 § (15.12.2000/1079)

Tiehen kuuluu ajorata, jalkakäytävä ja polkupyörätie sekä niiden säilymistä ja käyttämistä varten pysyvästi tarvittavat alueet, rakenteet ja laitteet, kuten piennar, luiska, pengermä, oja, väli- ja rajakaista, kohtaamis- ja kääntymispaikka, tiehen liittyvää tienpitoa varten tarvittava varastoimispaikka, valaistuslaitteet ja liikennevalot, silta, rumpu, meluste, lautta laitureineen ja väylineen, kaide ja tiemerkki.

Yksityinen tie voi olla myös polkutie tai sellainen tie, jota käytetään ainoastaan talvisaikaan. Tietä, joka on tarkoitettu pääasiassa metsätalouden edellyttämiä kuljetuksia varten, sanotaan jäljempänä *metsätieksi*. Yksityinen tie voi olla myös muu vain tietyntyyppistä liikennettä varten tarkoitettu tie.

Sillan, rummun, lautan laitureineen ja väylineen sekä niihin kuuluvien laitteiden rakentamisesta vesistöön on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Sillan tai rummun tekemisestä toisen alueelle, jollei siihen ole tarpeen vesilaisissa (264/1961) säädetty lupa, ovat voimassa tien tekemistä koskevat tämän lain säännökset, mutta rakennettaessa on lisäksi noudatettava vesilain säännöksiä.

6 §

Tienpito käsittää tien tekemisen ja kunnossapidon.

Tien tekemisellä tarkoitetaan uuden tien rakentamista sekä ennestään olevan tien siirtämistä, levittämistä ja muuta parantamista.

Tien kunnossapidoksi katsotaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tien pysyttämiseksi sen tarkoitusta vastaavassa kunnossa, niihin luettuina tien aukipitäminen talvella ja puhtaanapito.

6 a § (15.12.2000/1079)

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä varten kunnassa tulee olla tielautakunta tai kunnan määräämä muu monijäseninen toimielin, jona ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus.

7 § (4.7.1975/521)

Tie on suunnaltaan, leveydeltään ja muutoinkin tehtävä sillä tavoin, että sen tarkoitus saavutetaan mahdollisimman edullisesti ja tuottamatta kenellekään suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin tarve vaatii.

Tietä ei saa tehdä, jos sitä entisten yksityisten ja yleisten teiden käyttäminen sekä muut yleiseltä kannalta merkitykselliset seikat huomioon ottaen ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena. Sama on laki, jos tien tekemisestä voi aiheutua huomattavaa luonnon turmeltumista tai ympäristön kulttuuriarvojen vähentymistä taikka muu niihin verrattava yleisen edun loukkaus. Alueella, jolla

on voimassa asemakaava taikka joka kuuluu suunnittelutarvealueeseen, tietä ei saa tehdä niin, että voimassa olevan kaavan tai vastaisen kaavan toteuttaminen saattaa vaikeutua. (5.2.1999/143)

Mitä 1 ja 2 momentissa on sanottu tien tekemisestä, on sovellettava myös muuhun toimenpiteeseen, joka koskee alueen käyttämistä tässä laissa säädettyyn tarkoitukseen.

Tie on pidettävä sellaisessa kunnossa kuin sen tarkoitus ja siitä tuleva hyöty edellyttävät ottamalla kuitenkin huomioon, ettei kunnossapidosta aiheudu tieosakkaalle kohtuuttomia kustannuksia.

Jos tieosakas vaatii tienpitoa kokonaan tai tietyiltä osin suoritettavaksi ilmeisesti korkeampaa tasoa vastaavana kuin edellä tässä pykälässä on sanottu, on osakkaan, tarvittaessa ennakolta, suoritettava siitä aiheutuvat lisäkustannukset.

7 a § (26.3.1999/372)

Jos tien tekeminen merkittävästi heikentäisi niitä luonnonarvoja, joiden perusteella alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitettuun Natura 2000 -verkostoon eikä tien tekemiselle olisi muutoin estettä, on yhteistyössä alueellisen ympäristökeskuksen kanssa pyrittävä löytämään tien tekemiselle sellainen vaihtoehto, jossa valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytettäväksi ehdottamalle tai siihen sisällytetylle alueelle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Jos tien tekeminen kohtuullisin lisäkustannuksin tien käyttäjän tarpeita tyydyttävästi palvelevalla tavalla ei ole mahdollista, valtio on vaadittaessa velvollinen korvaamaan haitan tai lunastamaan alueen, jonka hyväksi tieoikeutta on haettu perustettavaksi.

Tien tekemisen kokonaan estymisestä aiheutuva 1 momentissa tarkoitettu haitan korvaaminen tai alueen lunastaminen käsitellään ja ratkaistaan luonnonsuojelulain 53 §:n 3 momentin mukaisesti.

2 LUKU

Tieoikeus sekä muut tienpitoa ja tien käyttöä varten tarvittavat oikeudet

8 § (15.12.2000/1079)

Jos kiinteistön tarkoituksenmukaista käyttöä varten on tärkeätä saada kulkuyhteys toisen kiinteistön kautta eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa millekään kiinteistölle, on kulkuyhteyttä tarvitsevalle kiinteistölle annettava oikeus käyttää jäljempänä säädettyssä tietoimituksessa määrättävää aluetta 5 §:n mukaisiin tietarkoituksiin. Oikeutta toisen kiinteistön alueen tällaiseen pysyvään käyttämiseen sanotaan *tieoikeudeksi*.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee myös ennestään olevan tien siirtämistä tai muuta parantamista varten tarpeellisen lisäalueen luovuttamista, jollei 16 §:stä muuta johdu. Tietä siirrettäessä tieoikeuden antamisen perusteena voi olla myös huomattava hyöty, jonka kiinteistö, jolla on tieoikeus, saa kulkuyhteyden lyhenemisestä.

Tieoikeus voidaan perustaa kohdistumaan myös yleisen tien tiealueeseen. Yksityisen tien liittämistä yleiseen tiehen samoin kuin tiealueeseen kohdistuvasta työstä on voimassa, mitä yleisistä teistä annetussa laissa (243/1954) säädetään. Yhteisistä alueista on voimassa, mitä jäljempänä 107 a §:ssä säädetään.

9 §

Milloin ennestään oleva tie on tärkeä sellaisen kiinteistön tarkoituksenmukaista käyttöä varten,

jolla ei ole oikeutta tähän tiehen, siihen on annettava tieoikeus, jollei oikeuden antamisesta aiheudu huomattavaa haittaa sille kiinteistölle, jonka alueella tie on, tai jollekin, jolla ennestään on oikeus tiehen.

Jos olosuhteiden muuttumisen johdosta liikenne kiinteistölle on tarkoituksenmukaisemmin järjestettävissä toisen ennestään olevan tien kautta, voidaan kiinteistölle 1 momentissa säädetyin edellytyksin antaa tieoikeus tällaiseen tiehen ja sille aikaisemmin annettu tieoikeus samalla lakkauttaa. Näistä asioista päätetään tietoimituksessa. (12.4.1995/555)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tieoikeus myönnetään tietoimituksessa taikka asianomaisen tielautakunnan tai, tieosakkaiden muodostaessa tiekunnan, tämän päätöksellä sen mukaan, kuin jäljempänä on säädetty. (12.4.1995/555)

9 a § (12.4.1995/555)

Milloin tieosakkaan tienkäyttö on muuttunut siten, että siitä aiheutuu kiinteistölle, jonka alueella tie on, tai toiselle tieosakkaalle kohtuutonta haittaa, voidaan tieosakkaan kiinteistölle kuuluva tieoikeus lakkauttaa, jos tämän oikeuden sijaan samalla annetaan 8 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu tieoikeus.

Jos kohtuutonta haittaa ei voida poistaa 1 momentissa tarkoitetuin järjestelyin ja jos tieoikeus on välttämätön haittaa aiheuttavan osakkaan kiinteistön tarkoituksenmukaiselle käyttämiselle, on hänen korvattava tien käytössä tapahtuneesta muutoksesta johtuva lisähaitta.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitut asiat ratkaistaan tietoimituksessa.

9 b § (12.4.1995/555)

Jos 8 tai 9 §:ssä tarkoitettujen tieoikeuden perustamista pysyvänä ei olosuhteiden odotettavissa olevan muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, voidaan tieoikeus perustaa määräaikaisena. Tällöin on määrättävä se ajankohta tai tapahtuma, johon saakka määräaikainen tieoikeus on voimassa.

10 §

Mikäli ennestään oleva tie on sille, joka luvallisesti harjoittaa liikennettä tai muuta elinkeinoa, tärkeä hänen elinkeinonsa harjoittamista varten, on hänelle annettava oikeus käyttää tietä, jos tie rakenteeltaan on kysymyksessä olevaan liikenteeseen soveltuva eikä tien käyttämisestä aiheudu huomattavaa haittaa sille kiinteistölle, jonka alueella tie on, tai jollekin, jolla ennestään on oikeus tiehen. Tässä tarkoitettun oikeuden voi antaa tiekunta tai asianomainen tielautakunta.

Milloin olosuhteet ovat muuttuneet niin, että 1 momentissa tarkoitettuun oikeuteen perustuva tien käyttö olisi tarkoituksenmukaisemmin järjestettävissä toisen ennestään olevan tien kautta, voidaan oikeuden haltijalle sanotussa momentissa säädetyin edellytyksin antaa oikeus tämän tien käyttämiseen ja hänelle ennestään kuuluva oikeus samalla lakkauttaa. (12.4.1995/555)

Milloin 1 momentissa tarkoitettuun oikeuteen perustuva tien käyttö on muuttunut siten, että siitä aiheutuu kohtuutonta haittaa kiinteistölle, jonka alueella tie on, tai tieosakkaalle, voidaan oikeus lakkauttaa, jos oikeuden sijaan samalla annetaan vastaavanlainen oikeus toiseen ennestään olevaan tiehen. Jollei kohtuutonta haittaa voida tällä tavoin poistaa ja jos tien käyttö on liikenteen tai muun elinkeinon harjoittamista varten edelleen välttämätöntä, on elinkeinon harjoittajan korvattava tien käyttämisessä tapahtuneesta muutoksesta johtuva lisähaitta. (12.4.1995/555)

Edellä 2 ja 3 momentissa mainitut asiat ratkaistaan tietoiimituksessa. (12.4.1995/555)

11 §

Milloin tieoikeutta tai oikeutta käyttää tietä ei voida myöntää 8, 9 tai 10 §:n nojalla tien käyttämisestä aiheutuvan haitan vuoksi, saadaan oikeus tiehen kuitenkin perustaa, jos haitta on vältettävissä rajoittamalla tien käyttö määrättyyn vuodenaikaan tai määrätynlaisiin kuljetuksiin taikka antamalla muutoin rajoitettu oikeus tiehen.

12 §

Jos tienpitovelvollisuuden täyttämistä varten on kohtuuttomien kustannusten estämiseksi välttämättä tarpeen ottaa soraa, kiveä tai muuta tienpitoainetta toisen kiinteistön alueelta, voidaan tällainen oikeus määrätä luovutettavaksi tietä varten, jollei siitä aiheudu huomattavaa haittaa sanotulle kiinteistölle. Samalla voidaan määrätä muun tien tai toiselle kuuluvan alueen käyttämisestä tienpitoaineen kuljettamiseen.

13 §

Milloin tien käyttämiseksi puutavaran kuljetukseen on tarpeen varastoida puutavaraa tien varrelle, voidaan tätä varten määrätä luovutettavaksi käyttöoikeus tarvittavaan alueeseen, mikäli se kohtuuttomien kustannusten estämiseksi on välttämätöntä eikä siitä aiheudu huomattavaa haittaa kiinteistölle, johon alue kuuluu.

Jos autolla liikennöitävän tien ja jäljempänä tarkoitettujen kiinteistöjen tarkoituksenmukaiseksi käyttämiseksi auton pitäminen tiehen rajoittuvalla tai erityisestä syystä sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella on tärkeitä kuljettaessa tieosakkaiden kiinteistöille, joille tietä ei saada 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuista syistä tehdä taikka jotka ovat vesialueen tai muun luonnonesteen tiestä eristämiä tahi joita varten tällaisen tien tekeminen kiinteistölle asti aiheuttaisi tientekovaikeuden, kuten maasto-olosuhteet ja muut sellaiset seikat huomioon ottaen kohtuuttomia kustannuksia, voidaan autopaikkaa varten tarvittavaan alueeseen määrätä luovutettavaksi käyttöoikeus, mikäli siitä ei aiheudu kenellekään huomattavaa haittaa. Milloin edellä tarkoitettulla tavalla liikennöitävä tai muunlainen tie johtaa rantaan, voidaan kulkuyhteyden saamiseksi tieosakkaiden kiinteistöille vesitse vastaavin edellytyksin myös myöntää käyttöoikeus venevalkamaa ja -laituria varten tarpeelliseen maa- ja vesialueeseen. (4.7.1975/521)

14 § (4.7.1975/521)

Edellä 12 ja 13 §:ssä tarkoitettut oikeudet perustetaan tietoiimituksessa. Annettu oikeus kuuluu tieosakkaille yhteisesti. Milloin tienpito suoritetaan tienjaon perusteella ja ainoastaan jollekin tieosakkaalle on välttämätöntä saada tienpitoainetta toisen kiinteistön alueelta, voidaan 12 §:ssä tarkoitettu oikeus antaa yksinomaan hänelle. Tietoiimituksessa voidaan määrätä, että 13 §:n 2 momentin mukaista oikeutta käytettäessä etuoikeus on sillä, jonka kiinteistön tarkoituksenmukaista käyttöä varten edellä tarkoitettu oikeus on tärkeä. Oikeuksia myönnettäessä ja käytettäessä on otettava huomioon, ettei kiinteistölle, jota oikeus rasittaa, aiheuteta suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä.

Kustannukset, jotka aiheutuvat 12 ja 13 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien perustamisen johdosta, luetaan tien tekemisen kustannuksiin. Oikeuden perustamisesta sekä alueen ja laiturin kuntoonpanosta ja kunnossapidosta johtuvia kustannuksia jaettaessa tieosakkaiden kesken on soveltuvin osin noudatettava, mitä tienpidosta sekä sen kustannuksista ja erityisistä kustannuksista 23 ja 32 §:ssä säädetään.

15 §

Kun edellä tässä luvussa tarkoitettu oikeus myönnetään, on tarvittaessa samalla määrättävä ne rajoitukset, jotka oikeutta käytettäessä on otettava varteen, sekä, jollei ole kysymys oikeudesta ennestään olevaan tiehen, myös määrättävä se alue, johon oikeus kohdistuu. Edellä 12 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa on lisäksi määrättävä, jääkö ja kuinka laajalti myös alueen omistajalle oikeus ottaa siltä tienpitoainetta.

16 §

Tieoikeus, joka tietoimituksessa taikka tielautakunnan tai tiekunnan päätöksellä on tämän lain säännösten mukaan annettu, samoin kuin 12 ja 13 §:ssä tarkoitettut oikeudet ovat pysyvinä käyttöoikeuksina voimassa muun kiinteistöön kohdistuvan oikeuden estämättä. Tällaisen tieoikeuden saa niin ikään se, joka jäljempänä olevien säännösten nojalla on velvollinen tieosakkaana osallistumaan tienpitoon. Milloin tienosaa koskee useampia tieoikeuksia, kapeampina perustetut tieoikeudet laajenevat leveimpänä perustetun tieoikeuden mukaisiksi. (15.12.2000/1079)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikeus syntyy myös tien oikaisemista, levittämistä tai, tien siirtämistä lukuun ottamatta, muuta parantamista varten tarpeelliseen lisäalueeseen, joka omistajan suostumuksella on otettu käyttöön. (15.12.2000/1079)

Elinkeinonharjoittajalle 10 §:n mukaan annettu oikeus käyttää tietä on muun kiinteistöön olevan oikeuden estämättä voimassa niin kauan, kuin tietä jatkuvasti käytetään siihen elinkeinotoimintaan, jota varten oikeus on annettu.

17 §

Tieoikeuteen sisältyy oikeus puiden, pensaiden ja muiden tienpitoa haittaavien luonnonesteiden poistamiseen tiehen kuuluvalta alueelta sekä tälle alueelle ulottuvien oksien karsimiseen.

Edellä 1 momentissa mainitun alueen ulkopuolelta voidaan antaa oikeus poistaa liikenneturvallisuutta ilmeisesti vaarantavat puut ja pensaat tai niiden oksat, ei kuitenkaan tontilla, rakennuspaikalla tai puutarhassa kasvavia tai erityiseen hoitoon muutoin otettuja puita tai pensaita, ellei siihen ole erittäin painavia syitä. Tässä tarkoitettujen puiden ja pensaiden poistamisesta tai oksien karsimisesta on ennakolta hyvissä ajoin ilmoitettava kysymyksessä olevan alueen omistajalle tai haltijalle.

Jos laite tai rakennelma taikka sellainen erillinen rakennus, jota ei käytetä asuntona, on uuden tien rakentamisen tai tien siirtämisen esteenä niin, että tien tekeminen laitetta, rakennelmaa tai rakennusta siirtämättä aiheuttaisi kustannusten melkoista nousua tai huomattavaa hankaluutta, eikä siirtämisestä aiheudu vahinkoa tai sanottavaa haittaa sen omistajalle, voidaan tietoimituksessa antaa oikeus siirtää laite, rakennelma tai rakennus soveliaaseen paikkaan.

18 §

Tiellä voidaan kieltää pitämästä veräjää tai puomia, jos kieltoa on pidettävä liikenteen takia tarpeellisenä eikä siitä aiheudu kohtuutonta haittaa kiinteistölle, jonka kautta tie kulkee. Tällaista kieltoa ei kuitenkaan ole annettava, jos liikenneturvallisuuden tai muun tärkeän syyn on katsottava vaativan veräjän tai puomin pitämistä tiellä.

19 § (15.12.2000/1079)

Milloin liikenneturvallisuuden on katsottava niin vaativan, voidaan kieltää ilman tielautakunnan

lupaa rakentamasta rakennusta tai liikenneturvallisuutta vaarantavaa aitaa tai muuta pysyvää laitetta yksityisen tien tai sen osan varrelle enintään kahdentoista metrin etäisyyteen ajoradan keskiviivasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske aluetta, jolla on voimassa asemakaava.

20 §

Edellä 18 §:ssä tai 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu kielto voidaan kokonaan tai osittain kumota, jos sen voimassa pitäminen on käynyt tarpeettomaksi tai sen kumoamiseksi on muutoin esitetty painavia syitä.

Kiellosta tai sen kumoamisesta on ilmoitettava asianosaisille siten kuin kuntalain (365/1995) 95 §:n 1 momentissa säädetään. (15.12.2000/1079)

21 §

Milloin oikeus tehdä tie toisen kiinteistön kautta tai käyttää ennestään olevaa tietä taikka 12 tai 13 §:ssä tarkoitettu oikeus perustuu vain tämän lain voimassa ollessa tehtyyn sopimukseen, sitoo sopimus ainoastaan niitä, jotka ovat sen tehneet tai hyväksyneet taikka ovat näiden perillisiä.

Tällaiseen sopimukseen perustuvaan tiehen tai oikeuteen on sen lisäksi, mitä 1 momentissa on sanottu, sovellettava vain tämän lain 11 luvun säännöksiä.

3 LUKU

Tienpitovelvollisuus

22 §

Jokainen, joka on saanut oikeuden tiehen tai jonka omistama kiinteistö kokonaan tai osaksi on sillä, tien vaikutuspiiriksi katsottavalla alueella, jolta tai jolle tapahtuviin kuljetuksiin tietä tarvitaan tai voidaan käyttää, on velvollinen tieosakkaana osuutensa mukaan tekemään ja pitämään kunnossa tietä. Ennestään olevan tien tienpitoon ei kuitenkaan voida velvoittaa tieosakkaana osallistumaan sitä, joka aikaisemmin ei ole tieosakas, niin kauan kuin tietä ei käytetä hänen kiinteistöään varten.

Milloin huomattava osa niistä, jotka olisivat velvolliset osallistumaan tienpitoon, vastustaa uuden tien rakentamista, ja rakennettavaa tietä ilmeisesti tultaisiin useita kiinteistöjä varten toistaiseksi tarvitsemaan vain vähäisessä määrin, voidaan tie päättää rakennettavaksi vain sitä haluavien toimesta velvoittamatta muita siihen osallistumaan.

Jos kiinteistön omistajaa vaaditaan tieosakkaana osallistumaan tienpitoon, mutta kiinteistölle olevan toisen kulkuyhteyden vuoksi tai muusta tällaisesta syystä tietä tarvitaan kiinteistöä varten vain vähäisessä määrin ja omistaja ilmoittaa kiinteistön puolesta luopuvansa tien käyttämisestä, ei häntä voida velvoittaa tieosakkaana osallistumaan tienpitoon.

23 §

Tienpitovelvollisuus on tieosakkaiden kesken jaettava sen hyödyn mukaan, minkä tien kullekin katsotaan tuottavan. Hyötyä arvioitaessa on otettava huomioon tieosakkaalla tien vaikutuspiirissä olevan alueen suuruus ja missä määrin tietä kunkin osakkaan kohdalta käytetään tai tullaan käyttämään erilaisiin kuljetuksiin sekä tieosakkaan ehkä harjoittamasta elinkeinosta johtuva asiakkaiden tien käyttö.

Tienpitovelvollisuuden ja siitä aiheutuvien kustannusten jakamiseksi tieosakkaiden kesken vahvistetaan heille 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan *tieyksiköt*, joiden perusteella määrättäviä maksuja sanotaan *tiemaksuiksi*. Jos tien tekeminen joltakin osalta, joka ei tule kaikkien tieosakkaiden hyväksi, aiheuttaa erityisiä kustannuksia, voidaan niiden jakamista varten määrätä eri tieyksiköt. Tieosakkaat voivat päättää, että tiemaksuun sisältyy tieyksiköiden perusteella määrätyn maksun lisäksi kaikille tieosakkaille määrättävä samansuuruinen perusmaksu, joka kattaa tiekunnan hallintoasioiden hoitamisesta aiheutuvat välittömät kulut. (15.12.2000/1079)

Mikäli tien tekemisestä koitua hyöty pääasiallisesti tulee kiinteistön hyväksi vasta myöhemmin, on kiinteistön omistajalla oikeus vaatia, että tien tekemisestä johtuva tiemaksu määrätään hänen kiinteistönsä osalta suoritettavaksi enintään kymmenenä samansuuruisena vuotuismaksuna.

Jos tieosakas käyttää tietä tilapäisesti tavalla, joka huomattavasti poikkeaa siitä, mikä on otettu huomioon tieyksikköjä määrättäessä, voidaan tällaisia tilapäisiä kuljetuksia varten määrätä arvioitua tien käyttöä vastaava käyttömaksu. Maksu voidaan määrätä takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta määräämisajankohdasta lukien. (15.12.2000/1079)

Jos joku on saanut oikeuden käyttää tietä muuta kuin kiinteistöä varten muun kuin tämän lain perusteella, voidaan tälle määrätä tiemaksun sijasta käyttömaksu, jos tien käyttö on vain satunnaista. Käyttömaksu on vuotuismaksu, jollei toisin sovita, ja sen määräämisperusteisiin sovelletaan, mitä 26 §:ssä säädetään. (15.12.2000/1079)

24 §

Jos sille, joka edellä 8, 9, 9 b tai 10 §:n perusteella saa oikeuden tiehen, on katsottava koituneen huomattavaa hyötyä tien tekemisestä, joka on suoritettu viidentoista viimeksi kuluneen vuoden aikana ennen kuin tieoikeus perustettiin tai myönnettiin taikka oikeus käyttää tietä syntyi, voidaan hänet velvoittaa maksamaan kohtuullinen korvaus tien tekemisen kustannuksista. Korvausta määrättäessä on otettava huomioon tien tekemisestä kulunut aika ja tiestä saatava hyöty. (15.12.2000/1079)

Mitä 1 momentissa on sanottu, ei koske sellaista ositettaessa syntynyttä kiinteistöä, jota vastaavalta osalta tienpitovelvollisuus on jo otettu huomioon osittamisen alaisen kiinteistön tienpitovelvollisuutta määrättäessä. (4.7.1975/521)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu korvaus määrätään vain, jos tiekunta tai, jollei tiekuntaa ole, tieosakkaat yhdessä tai joku heistä korvauksen määräämistä vaatii. Korvaus määrätään maksettavaksi tiekunnalle tai, jollei tiekuntaa ole, tieosakkaille yhteisesti. Jolleivät toimituksessa läsnä olevat tieosakkaat muuta sovi, korvaus ositellaan tieosakkaiden kesken tieyksikköjen mukaisessa suhteessa tai muun kohtuullisen perusteen mukaan. Korvausta koskeva asia ratkaistaan samassa yhteydessä, jossa 1 momentin mukainen oikeus tiehen annetaan. (28.2.2003/185)

25 § (15.12.2000/1079)

Asianosaisen ehdotuksesta voidaan määrätä, että metsätien kunnossapitoa varten tarvittavia varoja ei kerätä tieosakkailta tiemaksuina, vaan tien käytön perusteella suoritettavina *käyttömaksuina* niiltä, jotka ovat käyttäneet tietä. Käyttömaksujen määräämisperusteet on samalla vahvistettava ottamalla huomioon erilaisen käytön vaikutus tien kunnossapitokustannuksiin.

Käyttömaksu on maksuunpantava kuljetuksen tapahduttua ja suoritettava maksuunpanossa määrättyinä aikana.

26 § (15.12.2000/1079)

Sen, joka 80 §:n mukaisesti tai muulla perusteella tilapäisesti käyttää tietä, on suoritettava siitä korvauksena käyttömaksu. Maksusta ja sen suoritustavasta osapuolet voivat sopia. Jollei asiasta sovita, on maksu määrättävä sen mukaan kuin katsotaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vastaavanlaisesta tien käytöstä osakkaalle määrättävä tiemaksu ja tien käyttämisestä ehkä johtuva erityinen kunnossapitokustannusten lisääntyminen.

27 § (15.12.2000/1079)

Milloin joku on velvollinen suorittamaan 25 §:n 1 momentin tai 26 §:n mukaan käyttömaksua, hänen on viivytyksettä kuljetuksen tai muun käytön päätyttyä annettava toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle taikka sille, joka on antanut luvan tien käyttöön, selvitys kuljetetun tavarann määrystä, kuljetustavasta ja -ajasta taikka tien muusta käytöstä uhalla, että maksun suuruus muutoin voidaan vahvistaa arvion perusteella.

28 §

Sille, jolle on annettu oikeus ennestään olevaan tiehen tai joka on velvoitettu osallistumaan tällaisen tien tienpitoon, on määrättävä tieyksiköt. Milloin tila, jolla on oikeus tiehen, on ositettu, on uusille tiloille samoin määrättävä tieyksiköt, mikäli nämä ovat osituksessa saaneet oikeuden tiehen.

Jos tietä ei enää tarvita kiinteistöä varten sen johdosta, että kiinteistölle on saatu muu kulkuyhteys tai olosuhteissa muutoin on tapahtunut olennainen muutos, voi tieosakas vaatia, että hänen kiinteistönsä kuuluva tieoikeus lakkautetaan ja hänet vapautetaan tienpitovelvollisuudesta. Tieoikeuden lakkauttaminen ja tienpitovelvollisuudesta vapauttaminen ratkaistaan tietoiimituksessa taikka tielautakunnan tai tieosakkaiden muodostaessa tiekunnan, tämän päätöksellä sen mukaan kuin jäljempänä säädetään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tieoikeuden lakkauttamisesta ja tienpitovelvollisuudesta vapauttamisesta, koskee soveltuvin osin myös 10 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden lakkauttamista. (12.4.1995/555)

29 §

Mikäli tienpitovelvollisuuteen tai sen jakoon vaikuttavat seikat ovat olennaisesti muuttuneet, on tieosakkaan vaatimuksesta tieyksikköjen jakoon tehtävä siitä johtuvat muutokset.

Jos tieyksikköjen jako on ollut voimassa vähintään viisi vuotta, on tieosakkaalla 1 momentissa mainitusta edellytyksestä riippumatta oikeus vaatia, että jako toimitetaan kokonaan uudelleen.

30 § (15.12.2000/1079)

Asianosaisen ehdotuksesta voidaan käyttömaksuja muuttaa, jos siihen on erityistä aihetta maksujen määräämisperusteiden muuttumisen johdosta.

31 § (15.12.2000/1079)

Jos tieosakas tai se, jolla on lupa käyttää tietä käyttömaksua vastaan, on käyttänyt tietä tavalla, jota ei ole otettu huomioon tieyksikköjä määrättäessä taikka käyttömaksujen määräämisperusteita vahvistettaessa ja joka on huomattavasti lisännyt tien kulumista tai vaurioittanut sitä, hän on velvollinen korvaamaan tien kuntoon panemisesta aiheutuvat lisäkustannukset.

32 §

Tienpito on suoritettava yhteiseen lukuun. Tiesakkaat tai tiekunta voivat kuitenkin päättää, että tienpito kokonaan tai osaksi on toteutettava *tienjaon* perusteella siten, että kukin tiesakas on vastuussa määrätyn tienosan tienpidosta. Tienjakoa toimitettaessa voidaan, jos siihen katsotaan olevan syytä, määrätä sillan tai muun erityisiä kustannuksia vaativan tienosan tienpito suoritettavaksi kaikkien tai joidenkin tiesakkaiden yhteiseen lukuun.

Tienjaossa, jossa on otettava huomioon tienpitokustannuksiin vaikuttavat tekijät, käytetään perusteena tiesakkaille vahvistettuja tieyksikköjä määräämällä kullekin niitä vastaava tienosa. Tiesakas, jolla ei ole omistus- tai hallintaoikeutta kiinteistöön, voidaan kuitenkin velvoittaa täyttämään tienpitovelvollisuutensa tieyksikköjen perusteella määrättävillä tiemaksuilla.

Tienjako on, milloin siihen katsotaan olevan aiheutta, toimitettava erikseen tien tekoa ja kunnossapitoa varten.

32 a § (15.12.2000/1079)

Rakenteet ja laitteet, jotka ovat tarpeen kiinteistön tai muun tien liittämiseksi yksityiseen tiehen, on liittyjä velvollinen tekemään ja pitämään kunnossa. Jos velvollisuuden laiminlyönnistä on ilmeistä vaaraa yksityisen tien liikenteelle tai sen kunnossapidolle eikä liittyjä kehotuksesta huolimatta ryhdy tarpeellisiin toimenpiteisiin, voivat tiesakkaat tai tiekunta ottaa työn tehdäkseen asianomaisen kustannuksella.

4 LUKU

Korvaukset

33 §

Maan luovuttamisesta sekä vahingosta, haitasta tai kustannuksista, jotka tähän lakiin perustuvasta toimenpiteestä aiheutuvat kiinteistön omistajalle, tiesakkaalle tai 10 §:ssä tarkoitetun oikeuden haltijalle, suoritetaan korvaus. (12.4.1995/555)

Oikeutta korvauksen saamiseen ei kuitenkaan ole, milloin on sovittu tai ilmeisesti edellytetty, ettei korvausta makseta, eikä myöskään tietoimituksessa tietä varten osoitetulla alueella suoritettujen toimenpiteiden johdosta, jos niihin on ryhdytty vasta alueen tietarkoitukseen osoittamisen jälkeen.

Tämän lain 19 §:ssä säädetyistä kielloista aiheutuvasta haitasta voidaan korvausta määrätä suoritettavaksi vain, jos haitta on erittäin huomattava.

33 a § (12.4.1995/555)

Jos kaikki asianosaiset, joita korvaus koskee, sopivat sen määräämisessä noudatettavista perusteista taikka korvauksen määrästä, suorittamistavasta ja -ajasta, on sopimusta noudatettava, jollei se ole jonkun asianosaisen kannalta kohtuutonta.

Korvaukset, jotka johtuvat 9 a §:n 2 momentissa tai 10 §:n 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä, maksaa se, joka on vaatinut toimenpiteen suorittamista. Jos muullekin asianosaiselle aiheutuu toimenpiteestä ilmeistä hyötyä, voidaan hänet velvoittaa osallistumaan korvauksiin saamansa hyödyn mukaan. (28.2.2003/185)

Korvaukset, jotka johtuvat 9 a §:n 1 momentissa tai 10 §:n 3 momentissa tarkoitetusta uuden oikeuden antamisesta, maksaa se, jonka tienkäytön vuoksi toimenpiteen suorittaminen on ollut tarpeen. Erityisestä syystä voidaan myös muu asianosainen määrätä osallistumaan korvausten

suorittamiseen.

34 § (15.12.2000/1079)

Jos jollakin on kiinteistöön, johon tässä laissa tarkoitettu toimenpide kohdistuu, nautinta-, rasite- tai muu käyttöoikeus, on hänellä kiinteistön omistajan ohella oikeus saada korvaus oikeutensa menettämisestä tai sen arvon vähentymisestä, ja tämä korvaus on otettava huomioon kiinteistön omistajalle tulevaa korvausta määrättäessä.

35 §

Korvaukset on, mikäli niiden määräämisperusteesta ei muuta johdu, vahvistettava kerta kaikkiaan maksettaviksi.

36 §

Oikeus kiinteistön omistajalle kerta kaikkiaan suoritettavaan korvaukseen kuuluu kiinteistöön eikä sitä voida erikseen luovuttaa tai ulosmitata. Korvauksen luovuttaminen tai suorittaminen muulle kuin kiinteistön omistajalle on tehoton kiinnityksen tai maksamattoman kauppahinnan panttioikeuden haltijaa kohtaan.

37 § (12.4.1995/555)

Kertakaikkinen korvaus on, jollei sitä määrättäessä ole toisin päätetty, maksettava kolmen kuukauden kuluessa toimituksen lopettamispäivästä lukien, jollei 90 §:stä muuta johdu. (22.11.1996/879)

Jos korvauksen maksuaika on määrätty kolmea kuukautta pitemmäksi toimituksen lopettamispäivästä lukien, on korvaukselle suoritettava kuuden prosentin vuotuinen korko siitä päivästä lukien, kun kolme kuukautta on kulunut toimituksen lopettamisesta. Jollei korvausta makseta määräajassa, on maksamatta olevalle korvaukselle suoritettava korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen korko. (22.11.1996/879)

Jos korvauksen määrää sen suorittamisen jälkeen alennetaan, on liikaa maksettu määrä sille maksettuine korkoineen palautettava maksajalle sekä suoritettava palautettavalle pääomalle kuuden prosentin vuotuinen korko korvauksen maksamispäivästä lukien.

5 LUKU

Tietoimitus

38 § (24.6.1982/498)

Tietoimituksessa on asian laadun mukaan käsiteltävä ja ratkaistava seuraavat asiat:

- 1) tämän lain 8 §:ssä tarkoitettun tieoikeuden antaminen;
- 2) tieoikeuden perustaminen sellaiseen tiehen, johon muulla kuin kiinteistön omistajalla tai haltijalla ei ole pysyvää oikeutta;
- 3) 9 §:n 2 momentissa, 9 a §:ssä, 10 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 11, 12 ja 13 §:ssä tarkoitettut asiat;

- 4) mikä on ennestään olevan tien asema ja leveys ja onko jollakin oikeus tiehen tai vastaava muuhun lakiin perustuva pysyvä käyttöoikeus, milloin niistä on epätietoisuutta;
- 5) ketkä ovat tieosakkaita;
- 6) tieyksiköiden sekä käyttömaksujen ja niiden perusteiden vahvistaminen;
- 7) minkä ajan kuluessa tie on tehtävä valmiiksi, jos määräajan asettaminen katsotaan tarpeelliseksi;
- 8) onko ja minkä laajuusena annettava 17 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu oikeus tai 18 §:n ja 19 §:n 1 momentissa mainittu kielto;
- 9) kuinka toimituskustannukset on jaettava asianosaisten kesken;
- 10) korvaukset; sekä
- 11) muut tämän lain mukaisesti käsiteltävät asiat, jollei niitä säädetä muussa järjestyksessä ratkaistaviksi. (15.12.2000/1079)

Jos tietoimitus on tullut vireille 1 momentin jonkin kohdan perusteella, voidaan toimituksessa ratkaista myös muut kyseistä tietä koskevat, tietoimituksessa ratkaistavat asiat. (12.4.1995/555)

Vireillä olevan tietoimituksen yhteydessä voidaan päättää 69 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä sekä tieoikeuksien perustamisesta muuhunkin kuin toimitusmääräyksessä tarkoitettuun tiehen, jos tiet liittyvät toisiinsa ja toimituksen tällainen laajentaminen on tarpeellista.

Jos tie on päätetty tehdä, on sitä varten tarvittavista alueista laadittava kartta ja tarvittaessa kustannusarvio tien tekemisestä. Milloin 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu määräaika asetetaan, kustannusarvio on kuitenkin aina laadittava. Tiealueet samoin kuin 12 ja 13 §:ssä tarkoitettut alueet on tarpeellisin osin merkittävä maastoon. (15.12.2000/1079)

38 a § (28.2.2003/185)

Tietoimituksen yhteydessä toimitusmiehet voivat suorittaa ilman eri määräystä kiinteistön määrityksen, milloin toimenpide on tarpeen tiealueen määrittämiseksi tai muun tässä laissa tarkoitettun toimenpiteen suorittamiseksi. Samoin toimitusmiehet voivat ilman eri määräystä suorittaa sellaisen tilusvaihdon tai alueen siirtämisen, jonka suorittamistarve johtuu tien tekemisestä, tien tai tieoikeuden lakkauttamisesta taikka tieoikeuden muusta muuttamisesta, jos tietoimituksen hakija tai asianomaisen alueen omistaja sitä vaatii, taikka tilusvaihto tai alueen siirtäminen on tärkeää tarkoituksenmukaisen kiinteistöjaotuksen aikaansaamiseksi.

Tilusvaihdon edellytyksenä on, että sillä voidaan:

- 1) välttää sellaisen haitan syntyminen, joka estäisi kulkuyhteyttä koskevan järjestelyn suorittamisen;
- 2) vähentää huomattavasti niitä kustannuksia tai korvauksia, joita kulkuyhteyden järjestelystä muutoin aiheutuisi; tai
- 3) vähentää merkittävästi haittaa, joka kulkuyhteyden järjestelystä aiheutuisi kiinteistön tai sen osan tarkoituksenmukaiselle käyttämiselle.

Jos tilusvaihtoa ei voida sopivasti suorittaa tai asianomaisten kiinteistöjen omistajat sopivat alueen siirtämisestä, voidaan tilusvaihdon sijasta 2 momentissa mainituin edellytyksin arvoltaan vähäinen alue siirtää kiinteistöstä toiseen rahana suoritettavaa täyttä korvausta vastaan.

Tilusvaihdon ja alueen siirtämisen edellytyksenä on lisäksi, ettei siitä aiheudu kenellekään sanottavaa haittaa. Muutoin tilusvaihdosta ja alueen siirtämisestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislain 59, 65, 66 ja 200 §:ssä säädetään.

Tilusvaihdossa ja alueen siirtämisessä ar-vioidaan kiinteistöstä toiseen siirtyvä alue erikseen luovuttavan ja vastaanottavan kiinteistön kannalta. Jos nämä arvot eroavat toisistaan, erotus on määrättävä sen asianomaisen korvattavaksi, joka hyötyy tällaisen toimenpiteen suorittamisesta.

38 b § (15.12.2000/1079)

Tiestä tai sen käyttämisestä taikka 13 §:ssä mainituista oikeuksista tai niiden käyttämisestä kiinteistön omistajalle johtuvan haitan poistamiseksi tai vähentämiseksi voidaan tie tai oikeus siirtää toiseen paikkaan hänen omistamallaan alueilla taikka erityisistä syistä muuallekin, jos se voi tapahtua aiheuttamatta kenellekään huomattavaa haittaa. Sama koskee tien siirtämistä, milloin se on välttämätön liikenneturvallisuutta koskevan haitan poistamiseksi. Siirtämisen kustannuksiin tieosakkaat voidaan velvoittaa osallistumaan tieyksikköjensä mukaisessa suhteessa ottaen huomioon edellä mainitun kiinteistön omistajalle tien tai oikeuden siirrosta aiheutuva erityinen hyöty.

Tien tai oikeuden siirtämisestä päätetään kiinteistön omistajan taikka jos kyseessä on tien siirtäminen liikenneturvallisuuden vuoksi, myös tiekunnan tai, jos tiekuntaa ei ole perustettu, tieosakkaan hakemassa tietoimituksessa.

38 c § (15.12.2000/1079)

Alueella, jolla tieoikeudet ovat epäselvät tai jolla liikenteellisten olosuhteiden muuttumisen vuoksi on tarpeen tehdä tai lakkauttaa teitä taikka muutoin järjestellä tieoikeuksia, voidaan tarkoituksenmukaisten tieyhteyksien järjestämiseksi ja tieoikeuksien saattamiseksi vastaamaan muuttuneita olosuhteita kunnan, tiekunnan tai kiinteistön omistajan hakemuksesta suorittaa tällaista aluetta koskeva tietoimitus (*alueellinen tietoimitus*). Jos edellä tarkoitettu tieyhteyksien järjestely on tarpeen paikallisen liikenteen vähentämiseksi yleisellä tiellä taikka rautatien tasoristeyksien vähentämisen tai poistamisen vuoksi, alueellisen tietoimituksen suorittamista saa hakea myös yleisen tien tai radan pitäjä. Tietoimitusta haetaan maanmittaustoimistolta, joka antaa toimitusmääräyksen ja huolehtii toimituksen suorittamisesta silloinkin, kun toimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta. Jos yleinen etu vaatii, maanmittaustoimisto voi antaa määräyksen alueellisen tietoimituksen suorittamiseen hakemuksetta. (28.2.2003/185)

Alueellisen tietoimituksen kohteena olevalla alueella ennestään olevat tiet, jotka käyvät tiejärjestelyjen johdosta tarpeettomiksi, voidaan lakkauttaa selvittämättä niihin oikeutettuja kiinteistöjä.

Alueellisen tietoimituksen kustannusten maksamiseen sovelletaan 47 §:n säännöksiä. Jos toimitus on tullut vireille hakemuksesta, ja jos se on ollut osittain tai kokonaan yleisen edun vaatima, voidaan toimituskustannukset tai osa niistä maksaa valtion varoista. Asiasta päättävät toimitusmiehet. Toimitusmiesten asiassa tekemään päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta. Jos toimitus tehdään hakemuksetta maanmittaustoimiston määräyksestä, toimituskustannukset maksetaan valtion varoista.

Korvaukset, jotka aiheutuvat yleisen tien tai radan pitäjän hakemuksesta suoritettavassa

alueellisessa tietoimituksessa aiheutuvista tieyhteyksien järjestelyistä, on hakijan maksettava. Jos järjestelystä tulee muulle asianosaiselle erityistä hyötyä, voidaan hänet velvoittaa osallistumaan korvausten maksamiseen sen mukaan kuin kohtuulliseksi harkitaan hänen saamansa hyöty huomioon ottaen. (28.2.2003/185)

38 d § (12.4.1995/555)

Milloin entinen kylätie, joka 105 §:n 1 momentin nojalla on yksityinen tie, on merkitty pakkolunastusyksikkönä kiinteistörekisteriin, voidaan sellainen tie tai sen osa 84 §:n 1 momentissa säädetyn edellytyksin lakkauttaa ja tiealue liittyy korvausta vastaan kiinteistöön, johon sen katsotaan parhaiten sopivan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tie voidaan siirtää toiseen paikkaan. Siirtämiseen sovelletaan, mitä 38 b §:ssä säädetään. Siirtämisen johdosta käytöstä pois jäävä tiealue liitetään siihen kiinteistöön, jonka alueelle tie siirretään.

Tiealueen liittämisestä kiinteistöön on voimassa, mitä siitä kiinteistönmuodostamislain 41 §:ssä säädetään.

39 § (15.12.2000/1079)

Oikeus vaatia tietoimitusta pidettäväksi on kiinteistön omistajalla, yhteisen alueen osakkailta ja tiekunnalla, jonka tietä asia koskee, sekä kunnalla. Edellä 38 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua tietoimitusta on oikeutettu hakemaan myös kiinteistöön kohdistuvan erityisen oikeuden haltija.

Asianosainen tietoimituksessa on hakija ja muu henkilö, jonka oikeutta tai etua toimitus välittömästi koskee.

Jos kiinteistö tai siihen kohdistuva oikeus on toimituksen aikana siirtynyt uudelle omistajalle tai haltijalle, sitoo häntä toimituksessa se, mihin aikaisempi omistaja tai oikeudenhaltija on suostunut tai velvoitettu.

40 § (15.12.2000/1079)

Tietoimituksen suorittavat toimitusinsinööri ja kaksi kiinteistönmuodostamislain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua uskottua miestä (*toimitusmiehet*). Toimituksen voi toimitusinsinööri suorittaa ilman uskottuja miehiä, jos uskottujen miesten käyttäminen ei ole tarpeellista eikä kukaan asianosainen uskottujen miesten käyttämistä vaadi.

Toimitusinsinöörinä voi olla maanmittauslaitoksen tai kunnan palveluksessa oleva diplomi-insinööri, insinööri tai teknikko sen mukaan kuin kiinteistönmuodostamislain 5 ja 5 a §:ssä säädetään. Toimitusinsinööriin ja uskottuun mieheen sovelletaan muutoin, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään toimitusinsinööristä ja uskotusta miehestä.

41 § (15.12.2000/1079)

Määräystä tietoimitukseen on haettava kirjallisesti siltä maanmittaustoimistolta, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on. Jos tietoimitus koskee kokonaan kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua aluetta, toimitusta haetaan kunnan kiinteistörekisterin pitäjältä.

Hakemukseen on liitettävä, mikäli mahdollista, luettelo niistä kiinteistöistä, maanomistajista sekä nautinta-, rasite- ja muun käyttöoikeuden haltijoista, joita toimitus on tarkoitettu välittömästi koskemaan, sekä kartta, joka riittävän selvästi osoittaa hakemuksessa tarkoitettun tien sijainnin.

Mikäli hakemus koskee tietä, jonka osakkaat muodostavat tiekunnan, on hakemuksessa mainittava myös toimitsijamies tai joku hoitokunnan varsinainen jäsen. Hakemukseen on liitettävä hakijan postiosoite sekä mahdollisuuksien mukaan liitettävä myös selvitys luettelossa mainittujen asianosaisten osoitteista.

Maanmittaustoimisto tai, jos kyse on kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettusta alueesta, kunnan kiinteistörekisterin pitäjä voi panna hakemuksetta vireille tietoimituksen kiinteistönmuodostamislain 212 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa. Tällaisen toimituksen kustannukset maksetaan siten kuin sanotussa lainkohdassa säädetään.

42 § (12.4.1995/555)

Toimitusmiehet voivat, milloin he katsovat sen tarpeelliseksi, kutsua asiantuntijan avustamaan määrättyjen kysymysten käsittelyä toimituksessa. Tällöin on noudatettava, mitä asiantuntijoista ja heille suoritettavista palkkioista kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään.

43 § (12.4.1995/555)

Tietoimituksen tiedottamiseen sovelletaan, mitä kiinteistönmuodostamislain 168-171 §:ssä säädetään.

44 §

Tietoimituksesta on ilmoitettava asianomaiselle tielautakunnalle tai sen tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Milloin on kysymys tien rakentamisesta tai siirtämisestä, on tietoimituksesta ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle ja, jos tie tulisi johtamaan yleisen tien, rautatien tai kanavan alueelle, myös asianomaiselle viranomaiselle. (24.1.1995/95)

Milloin tietoimitus koskee tien tekemistä, on toimituksesta ilmoitettava asianomaiselle [kunnallis]hallitukselle. (4.7.1975/521)

Tässä pykälässä tarkoitettu ilmoitus on, mikäli mahdollista, tehtävä vähintään 10 päivää ennen ilmoituksessa mainitun asian käsittelyä toimituksessa. (12.4.1995/555)

Tietoimituksessa on 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla viranomaisilla oikeus esittää lausuntonsa asiasta.

Kunnalla on tien tekemistä koskevassa asiassa, siltä osin kuin kysymys on tien sijoittamisesta, asianosaisen puhevalta. (4.7.1975/521)

45 §

45 § on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

46 §

Toimitusmiehiä sekä toimituksessa käytettyjä asiantuntijoita ja apumiehiä älköön estettävä kulkemasta tiluksilla sekä panemasta niille merkkejä, sikäli kuin toimitus sitä vaatii. Kasvavan laihon ja puiden vahingoittamista on kuitenkin mikäli mahdollista vältettävä.

Puutarhassa tai muussa paikassa, jossa on istutuksia, älköön puita omistajan luvatta vahingoitettako tai kaadettako.

Jos tässä pykälässä tarkoitetuista toimenpiteistä on aiheutunut jollekin vahinkoa, on hänellä oikeus sen johdosta esittää toimitusmiehille korvausvaatimus tietoimituksessa ratkaistavaksi.

47 § (4.7.1975/521)

Tietoimituksen kustannukset on hakijan suoritettava. Jos toimituksessa on useita tieosakkaita, toimituskustannukset voidaan määrätä tieosakkaiden suoritettaviksi tieyksikköjen mukaan tai, jollei tätä jakoperustetta johonkin tieosakkaaseen voida kohtuudella soveltaa, sen mukaan kuin harkitaan kohtuulliseksi. Asianosainen, joka ei ole tieosakas, voidaan, jos sitä asian laatu huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena, määrätä suorittamaan kustannukset tai osa niistä vähentämällä vastaavasti muiden maksuvelvollisten osuuksia. Muutoin tietoimituksen kustannuksista, niiden suorittamisesta ja perimisestä on voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään toimituskustannuksista. (15.12.2000/1079)

Jos tiekunta on perustettu, voidaan tieosakkaiden suoritettava määrä 1 momentissa tarkoitetuista kustannuksista periä tiekunnalta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee soveltuvin osin myös 38 a, 38 b ja 38 d §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden kustannuksia. (30.3.1994/243)

48 §

48 § on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

49 §

Milloin asianosaiset ovat sopineet tieoikeutta tai tienpitoa koskevista kysymyksistä, on tietoimituksessa tutkittava, voidaanko sopimus kokonaan tai osittain hyväksyä toimituksen perusteeksi.

Jos havaitaan, että sopimus on ristiriidassa 7 §:n 2 tai 3 momentin säännösten kanssa tahi tulisi ilmeisesti rasittamaan kiinteistöä huomattavasti enemmän kuin tämän lain säännökset edellyttävät, ei sopimusta ole näiltä osin hyväksyttävä. (4.7.1975/521)

3 momentti on kumottu L:lla 17.2.1995/217.

50 §

Tietoimituksessa, jossa päätetään uuden tien rakentamisesta tai tieoikeuden perustamisesta ennestään olevaan tiehen, on samalla määrättävä tietä koskevien asioiden hoitamista varten perustettavaksi tieosakkaiden muodostama *tiekunta*, jos sitä tieosakkaiden lukumäärän tai tien pidon asianmukaisen hoitamisen vuoksi tai muusta tällaisesta syystä on pidettävä tarpeellisena. Sen mukaan kuin harkitaan tarkoituksenmukaiseksi, voidaan muodostaa tiekunta koko tietä tai sen määrättyä osaa varten taikka perustaa eri tiekunnat tien eri osia varten. Uutta rakentamatonta tietä ja ennestään olevaa tietä varten älköön kuitenkaan määrättäkö perustettavaksi yhteistä tiekuntaa, jos enemmistö ennestään olevan tien läsnä olevista osakkaista sitä vastustaa.

Kun tiekunta on määrätty perustettavaksi, on tieosakkaiden 66 §:n säännökset huomioon ottaen tietoimituksessa päätettävä, onko tiekunnan toimielimenä oleva *toimitsijamies* vai kolmijäseninen *hoitokunta* sekä mitä nimitystä tiestä on käytettävä. Samalla on tieosakkaiden valittava toimitsijamies ja tälle varamies tai hoitokunnan jäsenet ja näille kaksi varamiestä.

Toimitusinsinöörin on pöytäkirjaan tai muuhun toimituskirjaan merkittävä 51 a §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot tarpeellisten merkintöjen tekemiseksi sanotussa momentissa

mainittuun rekisteriin. (4.7.1975/521)

51 § (15.12.2000/1079)

Jos tämän lain säännöksistä ei muuta johdu, on menettelystä tietoiimituksessa, tietoiimituksessa havaitun virheen korjaamisesta, virheen oikaisemisesta taikka toimituksen tai päätöksen purkamista koskevasta esityksestä soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteistönmuodostamislaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä kiinteistötoimituksen osalta säädetään.

Muutoksenhausta tietoiimituksessa annettuun päätökseen tai suoritettuun toimenpiteeseen on voimassa, mitä kiinteistötoimituksesta säädetään valittamisesta.

Tietoiimituksen kestäessä voidaan hakea muutosta ratkaisuun, joka koskee oikeutta olla asianosaisena tietoiimituksessa tai estemuistutuksen hylkäämistä. Tietoiimituksen kestäessä saa hakea erikseen muutosta myös ratkaisuun, joka koskee tien asemaa tai ketkä ovat tieosakkaita, jos toimitusinsinööri katsoo muutoksenhaun sallimisen kesken toimituksen tarkoituksenmukaiseksi.

51 a § (12.4.1995/555)

Maanmittaustoimisto pitää rekisteriä niistä yksityisistä teistä, joita koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta (*yksityistierekisteri*). Maanmittaustoimisto pitää yksityistierekisteriä myös niistä yksityisistä teistä, jotka sijaitsevat kiinteistönmuodostamislain 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulla alueella. Rekisteriin merkitään seuraavat tiedot: (15.12.2000/1079)

- 1) tiekunnan nimi ja kunta, jonka alueella tie sijaitsee;
- 2) toimitsijamiehen tai hoitokunnan puheenjohtajan nimi ja osoitetiedot;
- 3) 12 tai 13 §:ssä tarkoitettu oikeus ja kiinteistö, jota oikeus rasittaa, samoin kuin tieto siitä, kuuluuko oikeus tieosakkaille yhteisesti vai jollekin heistä;
- 4) tien tai tienosan liittäminen tiekunnan tiehen tai siitä erottaminen samoin kuin kahden tai useamman tiekunnan yhdistäminen taikka tiekunnan jakaminen tai lakkauttaminen; sekä
- 5) tiekunnan tien tai sen osan lakkauttaminen tai lakkaaminen. (15.12.2000/1079)

Edellä 1 momentissa tarkoitettua rekisteriä koskevien ohjeiden antaminen kuuluu maanmittauslaitoksen keskushallinnolle.

Maanmittaustoimiston on pyynnöstä annettava otteita 1 momentissa tarkoitettusta rekisteristä.

51 b § (20.12.1996/1101)

Tietoiimituksessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa (1096/1996) ja sen nojalla säädetään.

6 LUKU

Tielautakunnalle kuuluvat tehtävät

52 §

Jos kysymys on ennestään olevasta tiestä, on kunnan tielautakunnan, jolleivät asianosaiset ole heidän määrättävissään olevasta asiasta voineet sopia taikka jollei asiaa 38 §:n mukaan tai muutoin tämän lain nojalla ole ratkaistava tietoimituksessa, päätettävä jäljempänä mainituista asioista: (15.12.2000/1079)

1) tämän lain 9 §:n 1 momentissa ja 10 §:n 1 momentissa tarkoitettujen oikeuksien myöntämisestä ja 17 §:n 2 momentin edellyttämistä toimenpiteistä; (12.4.1995/555)

1 a) 28 §:n 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien lakkauttamisesta ja siitä johtuvasta tienpitovelvollisuudesta vapauttamisesta; (12.4.1995/555)

2) edellä 18 ja 19 §:ssä mainituista kielloista tai niiden kumoamisesta 20 §:n mukaan;

3) edellä 24, 31, 32 a, 33 ja 34 §:ssä tarkoitetuista korvauksista ja kustannuksista; (15.12.2000/1079)

4) tieyksikköjen vahvistamisesta 23 §:n mukaan, jos tielautakunta on 9 §:n 1 momentin tai 10 §:n 1 momentin nojalla myöntänyt oikeuden tiehen taikka jollei tieyksikköjä tai niitä vastaavia suhdelukuja muutoin ole ennestään vahvistettu tai tiekunnan päätöksellä 64 §:n mukaan määrätty; (12.4.1995/555)

5) tien jakamisesta 32 §:ssä säädetyllä tavalla, milloin tienpito on suoritettava tienjaon perusteella;

6) lautakunnalle tehdyn esityksen johdosta tai sen omasta aloitteesta tiekunnan perustamisesta noudattamalla soveltuvin osin, mitä 50 §:ssä on säädetty, sekä 69 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä;

7) toimitsijamiehen tai hoitokunnan jäsenten taikka näiden varamiesten määräämisestä 58 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa;

8) siitä, onko kuljetuksesta metsätiellä tiemaksujen asemasta perittävä käyttömaksuja, niin myös käyttömaksujen perusteista ja niihin tehtävistä muutoksista, ottaen huomioon 25, 26 ja 30 §:n säännökset; (15.12.2000/1079)

9) asioista, jotka tieosakkaat tai muut asianosaiset 70 §:n nojalla saattavat tielautakunnan ratkaistaviksi;

10) jäljempänä 71 §:ssä tarkoitetuista tienpitoa koskevista tieosakkaiden erimielisyyksistä, milloin he eivät muodosta tiekuntaa;

10 a) onko tie tehty perustetun tieoikeuden mukaisesti ja kunnoltaan oikean tasoisena taikka käytetäänkö tieoikeutta tai muuta tämän lain nojalla myönnettyä oikeutta sillä tavalla kuin oikeutta perustettaessa on päätetty, jos asiasta on epäselvyyttä tai erimielisyyttä; (15.12.2000/1079)

11) jäljempänä 10 luvussa mainituista asioista 80 §:n 4 momentissa tarkoitettuja asioita lukuun ottamatta; sekä (28.2.2003/185)

12) muista tielautakunnalle tämän lain mukaan kuuluvista asioista.

Jos asiaa tielautakunnassa käsiteltäessä ilmenee epätietoisuutta siitä, onko tiehen, jota asia koskee, tässä laissa säädetty tai vastaava muuhun lakiin perustuva pysyvä käyttöoikeus, lautakunnan on asiaa ratkaisematta osoitettava asianosainen saattamaan kysymys oikeudesta

tiehen tietoimituksessa käsiteltäväksi tai hakemaan tietoimituksessa, mikäli edellytykset siihen ovat olemassa, tieoikeutta tiehen.

Käsitellessään tässä pykälässä tarkoitettuja asioita on tielautakunnan päätettävä myös toimituskustannusten suorittamisvelvollisuudesta.

Tielautakunnan on ilmoitettava maanmittaustoimistolle 51 a §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut tiedot, milloin tielautakunta on tehnyt asiaa koskevan päätöksen, joka on saanut lainvoiman. Jos tiekunnan kokouksen 67 §:n 7 kohdassa tarkoitettua asiaa koskeva päätös on saatettu tielautakunnan ratkaistavaksi, on tielautakunnan asiassa antamastaan lainvoimaisesta päätöksestä ilmoitettava maanmittaustoimistolle. Tielautakunnan on ilmoittaessaan maanmittaustoimistolle 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetusta päätöksestään liitettävä mukaan päätöksessä tarkoitettua tietä osoittava kartta. (12.4.1995/555)

53 §

Tielautakunnalle tämän lain mukaan kuuluvat asiat on sen kunnan tielautakunnan käsiteltävä, jossa tie tai suurin osa siitä on. Jos asia kuitenkin koskee yksinomaan toisen kunnan alueella suoritettavaa erillistä toimenpidettä, on asia käsiteltävä tämän kunnan tielautakunnassa. Mikäli tie osaksi on kunnan alueen sisällä olevalla toiseen kuntaan kuuluvalla alueella, katsotaan sen tältäkin osin kuuluvan ensiksi mainitun kunnan tielautakunnan alaisuuteen.

Tielautakunnan tämän lain mukaan päätettäväksi kuuluvat asiat käsitellään ja ratkaistaan tielautakunnan toimituksessa. Tätä varten lautakunnan on pidettävä tarpeen mukaan yksi tai useampi kokous. (15.12.2000/1079)

54 § (4.7.1975/521)

Tielautakunnan toimitus on, mikäli se asian selvittämiseksi on tarpeellista, pidettävä kysymyksessä olevalla paikalla. Lautakunnan puheenjohtaja voi tarvittaessa määrätä jo ennen toimitusta kaksi lautakunnan jäsentä suorittamaan katselmuksen.

Tielautakunnan toimituksen tiedottamisesta ja toimituskustannuksista on voimassa, mitä 43 ja 47 §:ssä tietoimituksesta säädetään. (15.12.2000/1079)

Jollei tämän lain säännöksistä muuta johdu, on asian käsittelystä ja päätöksenteosta sekä lautakunnan päätöksestä muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä kuntalaisissa säädetään. (15.12.2000/1079)

4 momentti on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

5 momentti on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

6 momentti on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

55 § (26.11.1993/1019)

Muutosta tielautakunnan tämän lain mukaan antamaan päätökseen haetaan maa- ja metsätalouden ministeriöltä valittamalla. Valitus on tehtävä kirjallisesti ja siihen on liitettävä ote tai virallinen jäljennös tielautakunnan asiaa koskevasta pöytäkirjasta päätöksineen. Muutoksenhakuasiakirjat on muutoksenhakijan itsensä tai hänen valtuuttamansa asiamiehen annettava taikka lähetin tai postin välityksellä toimitettava asianomaiseen maanmittaustoimistoon viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä tielautakunnan päätöksen tekemisestä.

56 §

Tielautakunnan on käsittelemistään asioista pidettävä luetteloa ja annettava asianosaisille näiden pyynnöstä päätöksistä ja asiakirjoista tietoja, otteita ja jäljennöksiä.

2 momentti on kumottu L:lla 12.4.1995/555.

57 §

57 § on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

7 LUKU**Tiekunta ja sen toimielimet****58 §**

Tiekunta voidaan perustaa vain tietoimituksessa tai tielautakunnan päätöksellä sen mukaan, kuin edellä on säädetty.

Tiekunnan toimitsijamies tai sen hoitokunnan jäsenet sekä näiden varamiehet valitaan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Mainittuihin tehtäviin voidaan valita muukin kuin tieosakas. Ketään ei saa valita tehtävään ilman hänen suostumustaan. (15.12.2000/1079)

Jos tiekunta on laiminlyönyt valita toimitsijamiehen tai hoitokunnan jäsenet taikka näiden varamiehen, tielautakunnan tulee tieosakkaan tai sen vaatimuksesta, jonka etua tai oikeutta asia muutoin koskee, taikka, milloin on syytä, omasta aloitteestaan määrätä aika, jonka kuluessa tieosakkaiden on toimitettava vaali. Jollei vaalia toimiteta, on tielautakunnan määrättävä toimitsijamies, hoitokunnan jäsen tai varamies sekä näille tehtävästään maksettavaksi kohtuullinen palkkio. (15.12.2000/1079)

59 §

Hoitokunta valitsee varsinaisten jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hoitokunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kutsusta ja on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja kaksi jäsentä tai varajäsentä ovat saapuvilla.

Erimielisyyden sattuessa katsotaan hoitokunnan päätökseksi se mielipide, jota enemmistö on kannattanut.

60 § (15.12.2000/1079)

Toimitsijamiehellä samoin kuin hoitokunnan jäsenellä ja näiden varamiehellä sekä tilintarkastajilla, milloin sellaiset on 64 §:n 2 momentin 10 kohdan mukaan määrätty tilejä tarkastamaan, on oikeus saada tehtävästään tiekunnan kokouksen määräämä kohtuullinen palkkio. Lisäksi heillä on oikeus saada korvaus tehtävästään heille aiheutuneista kustannuksista.

61 §

Tiekunnan kokouksella on valta vapauttaa toimitsijamies, hoitokunnan jäsen tai näiden varamies taikka tilintarkastaja tehtävästään ennen toimikauden päättymistäkin.

62 §

Tiekunta voi tehdä tienpitoa varten tarpeellisia sitoumuksia, hankkia irtainta omaisuutta sekä kantaa ja vastata.

Tiekunnan nimen kirjoittaa toimitsijamies tai hänen sijastaan hänen varamiehensä taikka, jos tiekunnan asioita hoitamaan on asetettu hoitokunta, kaksi hoitokunnan varsinaista jäsentä yhdessä. Tiekuntaa edustaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa toimitsijamies tai hoitokunnan jäsen taikka näiden varamies. (15.12.2000/1079)

Haasteen, viranomaisen käskyn tai muun tiedoksiannon katsotaan tulleen tiekunnan tietoon, kun se on laillisessa järjestyksessä annettu tiedoksi toimitsijamiehelle tai tämän varamiehelle taikka hoitokunnan varsinaiselle jäsenelle. Jos tieto on annettu henkilölle, joka 51 a §:ssä tarkoitetun rekisterin mukaan on toimitsijamiehenä taikka hoitokunnan puheenjohtajana, tiedoksi antaminen katsotaan päteväksi, vaikka asianomainen henkilö ei enää hoida kysymyksessä olevaa tehtävää. (15.12.2000/1079)

63 §

Toimitsijamiehen ja hoitokunnan jäsenen tulee huolellisesti hoitaa tiekunnan asioita. Jos hän on tehtävänsä suorittaessaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut tiekunnalle vahinkoa, hän on velvollinen korvaamaan sen, jollei sitä toimenpidettä, josta vahinko on aiheutunut, ole tilitystä tarkastettaessa tai muutoin hyväksytty. Mikäli hänen huolimattomuutensa on lievä, voidaan korvauksen määrää tai, jos useat ovat korvauksesta vastuussa, hänen osuuttaan siitä alentaa.

64 §

Tieosakkaat päättävät, mikäli 52 §:n säännöksistä ei muuta johdu, tienpidosta ja muista tiekuntaa koskevista asioista tiekunnan kokouksessa.

Tiekunnan kokouksessa on erityisesti päätettävä:

1) tieoikeuden antamisesta 9 §:n 1 momentin mukaisesti tai oikeuden myöntämisestä elinkeinon harjoittajalle käyttää tietä 10 §:n 1 momentin mukaisesti sekä 28 §:n 2 momentissa tarkoitettujen oikeuksien lakkauttamisesta ja siitä johtuvasta tienpitovelvollisuudesta vapauttamisesta; (12.4.1995/555)

2) tieyksikköjen ja käyttömaksujen määräämisperusteista sekä niiden määräämisestä ja muuttamisesta 23 ja 26 §:n, 28 §:n 1 momentin sekä 29 ja 30 §:n mukaisesti samoin kuin 23 §:n 5 momentissa ja 26 §:ssä tarkoitettua käyttömaksua koskevasta sopimuksesta; (15.12.2000/1079)

2 a) edellä 24 §:ssä tarkoitettua korvauksesta sekä 32 a §:ssä tarkoitettua liittymää koskevasta asiasta, jos siitä syntyy erimielisyyttä; (15.12.2000/1079)

3) talousarvion vahvistamisesta seuraavaa varainhoitokautta varten; (17.2.1995/217)

4) tie- ja käyttömaksujen maksuunpanoluettelon vahvistamisesta; (15.12.2000/1079)

5) rahalainan ottamisesta noudattamalla, mitä 76 §:ssä on säädetty;

6) tieoikeuden sekä 12 ja 13 §:ssä tarkoitettujen oikeuksien hankkimisesta ja tietoimituksen hakemisesta muutoinkin samoin myös 103 a §:n 1 momentissa tarkoitetun määrärahan pyytämistä ja kiinteistönmuodostamislain 103 §:n 2 momentissa tarkoitetun rajankäynnin

hakemisesta, milloin se on tienpitoa varten tarpeen, sekä kaikista edellä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten suorittamisesta ja, milloin syytä on, tienpitoa koskevien ohjeiden antamisesta toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle; (12.4.1995/555)

7) saadaanko ja millä ehdoin tiekunnan tiehen liittyvän tien kunnossapito osaksi tai kokonaan ottaa tiekunnan toimesta hoidettavaksi;

8) toimitsijamiehen ja tämän varamiehen tai hoitokunnan jäsenten ja varajäsenten valitsemisesta taikka toimielimen muuttamisesta toiseksi; (15.12.2000/1079)

8 a) onko kuljetuksesta metsätiellä tiemaksujen asemesta perittävä käyttömaksua sekä niiden perusteista ja niihin tehtävistä muutoksista 25 ja 27 §:n mukaisesti; (15.12.2000/1079)

9) tiekunnan varainhoitokauden alkamis- ja päättymisajasta; (17.2.1995/217)

10) tilityksen tarkastamisesta ja hyväksymisestä edelliseltä varainhoitokaudelta, jollei tilitystä asioiden laajuuden vuoksi tai muusta syystä voida kokouksessa tarkastaa tai siinä hyväksyä, kahden henkilön määräämisestä ennakolta ja jäljestäpäin tarkastamaan tilitys ja antamaan kokoukselle selostus tarkastuksen tuloksesta; sekä (17.2.1995/217)

11) 80 §:n 1 momentissa tarkoitettuun säännölliseen toimintaan tarvittavan luvan antamisesta sekä sellaisen kiellon antamisesta, josta säädetään 80 §:n 3 momentissa. (28.2.2003/185)

Tiekunnan varainhoitokauden pituutena on vuosi tai, milloin tieosakkaat ovat tehneet 65 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen, sanotussa lainkohdassa tarkoitettujen kokousten välinen ajanjakso. (17.2.1995/217)

65 §

Tiekunnan on pidettävä vuosikokous kunakin vuonna ennen kesäkuun loppua, jolleivät tieosakkaat toisin päättä, sekä muita kokouksia tarpeen mukaan. Kokouksen kutsuu koolle toimitsijamies tai hoitokunnan puheenjohtaja tai tarvittaessa näiden varamies. Kutsukirje on toimitettava postin välityksellä tai muulla tavoin tieosakkaille. Kokouskutsu voidaan antaa myös siten, että kokouksesta kuulutetaan yhdessä tai useammassa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja ilmoitetaan kirjeellä niille toisesta kunnasta oleville tieosakkaille, joiden osoite on tiedossa. Kutsukirjeet on annettava postin kuljetettavaksi tai muutoin toimitettava tieosakkaille sekä kuulutus julkaistava vähintään 14 päivää ennen kokousta. Vuosikokouksen kokouskutsussa on mainittava tienpitoa koskevista merkittävistä asioista, joita kokouksessa käsitellään. Ylimääräisen kokouksen kokouskutsussa on mainittava ne asiat, jotka kokouksessa käsitellään. (15.12.2000/1079)

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, tieosakkaat voivat tiekunnan kokouksessa päättää, ettei tiekunta pidä vuosikokousta kaikkina vuosina. Vuosikokousta vastaava kokous on kuitenkin pidettävä vähintään joka neljäs vuosi ja siihen sovelletaan, mitä vuosikokouksesta säädetään. (17.2.1995/217)

Milloin toimitsijamies tai hoitokunnan puheenjohtaja laiminlyö vuosikokouksen koolle kutsumisen tai kieltäytyy kutsumasta tieosakkaita ylimääräiseen kokoukseen, voi tielautakunta tieosakkaan hakemuksesta, varattuaan toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi, oikeuttaa hakijan kutsumaan tieosakkaat kokoukseen siten, kuin 1 momentissa on säädetty. (17.2.1995/217)

66 §

Äänet tiekunnan kokouksessa lasketaan kunkin tieosakkaan tieyksikköjen mukaan. Kenenkään osakkaan äänimäärä ei kuitenkaan saa ylittää kolmeakymmentä prosenttia kokouksessa edustettuina olevien osakkaiden yhteisestä tieyksikkömäärästä. Äänestettäessä asiat ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se mielipide, johon kokouksen puheenjohtaja on yhtynyt. (15.12.2000/1079)

Tieosakkaalla on oikeus valtuuttaa toinen henkilö puolestaan käyttämään puhe- ja äänivaltaansa tiekunnan kokouksessa.

Kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa, jonka tulee kokouksen puheenjohtajan ja kahden kokouksessa valitun pöytäkirjan tarkastajan allekirjoittamana tai kokouksen itsensä hyväksymänä olla liitteineen viimeistään neljäntoista päivän kuluttua kokouksen päättymisestä asianosaisten nähtävänä. Sillä, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea, on oikeus pyynnöstä saada toimitsijamieheltä tai hoitokunnan puheenjohtajalta ote tai oikeaksi todistettu jäljennös pöytäkirjasta. Tiekuunnan kokouksen tehtävänä on päättää, onko otteista ja jäljennöksistä suoritettava lunastusta, sekä, jos lunastusta on suoritettava, määrätä sen suoritusperusteet. (15.12.2000/1079)

67 §

Toimitsijamiehen tai hoitokunnan tehtävänä on:

- 1) käyttää joko itse tai valtuuttamansa asiamiehen kautta tiekunnan puhevaltaa tuomioistuimessa ja viranomaisen luona sekä edustaa muutoin tiekuntaa;
- 2) pitää tiliä tiekunnan tuloista, menoista, varoista ja veloista sekä esittää tarkastettavaksi tilitys edelliseltä varainhoitokaudelta; (15.12.2000/1079)
- 3) valmistaa ehdotus tiekunnan talousarvioksi seuraavaa varainhoitokautta varten ja esittää se tiekunnan kokouksessa vahvistettavaksi; (15.12.2000/1079)
- 4) laatia tiekunnan kokouksen vahvistettavaksi ehdotus tieyksikköjen tai käyttömaksujen muutoksiksi taikka niiden uudelleen määräämiseksi 23, 25 ja 26 §:ssä sekä 28-30 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa; (15.12.2000/1079)
- 5) valmistaa tiekunnan kokouksen vahvistettavaksi maksuunpanoluettelo, joka osoittaa tieyksikköä vastaavan tiemaksun suuruuden, kunkin tieosakkaan suoritettavaksi tieyksikköjen perusteella lasketun tiemaksun määrän, koottavien tiemaksujen yhteismäärän ja niiden suorittamisajan, sekä samoin valmistaa, jos on perittävä 23, 25 ja 26 §:ssä mainittuja käyttömaksuja, niistä maksuunpanoluettelo; (15.12.2000/1079)
- 6) huolehtia vahvistettujen tie- ja käyttömaksujen perimisestä sekä hoitaa muutoinkin tiekunnan taloutta ja varoja; (15.12.2000/1079)
- 7) ilmoittaa maanmittaustoimistolle 51 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tiedot, milloin tiekunta on tehnyt kokouksessaan asiaa koskevan päätöksen; (12.4.1995/555)
- 8) kieltää toistaiseksi tai määräajaksi tiellä tai sen osalla, joka roudan sulamisen tai sateen vuoksi taikka muusta sellaisesta syystä on rakenteeltaan heikentynyt, tien kuntoa vaarantava käyttö tai rajoittaa sitä;
- 9) määrätä, milloin siihen katsotaan olevan syytä, sillan tai lautan suurin sallittu kuormitus;
- 10) antaa, tarvittaessa määräämillään ehdoilla lupa 80 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tien

tilapäiseen käyttämiseen tai sillan tai lautan sallitun kuormituksen ylittämiseen taikka muuhun erityiseen kuljetukseen, joka saattaa vaurioittaa tietä; sekä

11) huolehtia siitä, että tie pidetään kunnossa, sekä muista, yhteistä tienpitoa koskevista tehtävistä ja asioista tämän lain ja tiekunnan kokouksessa ehkä annettujen ohjeiden mukaan.

68 § (15.12.2000/1079)

Tiemaksuja ja käyttömaksuja koskeva maksuunpanoluettelo on pidettävä asianosaisten nähtävänä neljäntoista päivän aika ennen sitä tiekunnan kokousta, jossa luettelo tulee vahvistettavaksi. Luettelon nähtävänä pitämisestä on ilmoitettava kokouskutsussa. Kokouksessa on tieosakkailla ja niillä, joiden maksettavaksi on pantu 23 §:n 5 momentissa tai 26 §:ssä mainittu käyttömaksu, oikeus tehdä luetteloa vastaan muistutuksensa.

69 §

Tien tai tienosan liittämisestä tiekunnan tiehen tai erottamisesta siitä samoin kuin kahden tai useamman tiekunnan yhdistämisestä taikka tiekunnan jakamisesta tai lakkauttamisesta päätetään, sen mukaan kuin tienpidon tarkoituksenmukaisen hoitamisen on katsottava vaativan, tielautakunnan toimituksessa tai vireillä olevassa tietoimituksessa. (24.6.1982/498)

Jollei 1 momentissa tarkoitettua asiaa ole käsitelty asianomaisen tiekunnan kokouksessa, tielautakunta ei saa sitä ratkaista ennen, kuin tiekunnan kokoukselle on varattu tilaisuus lausunnon antamiseen asiasta. Vastoin tiekunnan kokouksen päätöstä älköön tiekunnan tiehen liitettävä uutta rakentamatonta tietä.

70 §

Tieosakkaalla tai muulla asianosaisella, joka katsoo, ettei tiekunnan kokouksen päätöstä ole tehty laillisessa järjestyksessä tai ettei se muutoin ole lain mukainen taikka että päätös loukkaa hänen oikeuttaan tai tieosakkaiden yhdenvertaisuutta, on oikeus saattaa asia tielautakunnan ratkaistavaksi. Tieosakkaan tai kokouksessa saapuvilla olleen muun asianosaisen on tehtävä tätä tarkoittava kirjallinen vaatimus tielautakunnalle kolmessakymmenessä päivässä päätöksen tekemisestä. (15.12.2000/1079)

Jos päätös koskee sellaisen asianosaisen oikeutta, joka ei ole tieosakas eikä ole ollut kokouksessa saapuvilla, on hänelle annettava päätöksestä todisteellinen tieto, ja hänellä on oikeus saattaa asia tielautakunnan ratkaistavaksi 1 momentissa sanotussa ajassa luettuna päätöksen tiedoksiantopäivästä.

8 LUKU

Tieosakkaista, jotka eivät muodosta tiekuntaa

71 §

Jolleivät tieosakkaat muodosta tiekuntaa, on tienpitoa koskeva tieosakkaiden toimenpide sellaisenaan osakasta sitova vain, mikäli siitä on sovittu.

Tietä koskevasta sopimuksesta tai sitoumuksesta ovat sopijapuolelle vastuussa ainoastaan ne tieosakkaat, jotka ovat tehneet sopimuksen tai menneet sitoumukseen.

Milloin tieosakkaiden kesken ilmaantuu erimielisyyttä tienpitoa koskevassa asiassa, on osakkaalla oikeus saattaa asia tielautakunnan ratkaistavaksi. Jos erimielisyys koskee tieosakkaan

velvollisuutta osallistua toisen osakkaan tietä varten ilman osakkaiden kesken tehtyä sopimusta suorittamien toimenpiteiden kustannuksiin tielautakunnan asiana ratkaista, onko toimenpiteen katsottava tulleen hänenkin hyväkseen, ja velvoitettava, mikäli vaatimus on tehty kolmen vuoden kuluessa toimenpiteen suorittamisesta, hänet korvaamaan kohtuullinen, enintään kuitenkin hänen saamaansa hyötyä vastaava osa kustannuksista.

72 §

Tieosakkaat, jotka eivät muodosta tiekuntaa, kantavat ja vastaavat jäljempänä mainituin poikkeuksin yhdessä tietä koskevissa asioissa.

Tieosakas saa yksin ajaa kannetta kaikkien osakkaiden hyväksi. Oikeus voi kuitenkin määrätä, että muut tiedossa olevat osakkaat tai ainakin ne heistä, joita asia erityisesti koskee, on haastettava asiaan kuultaviksi. Osakkaalla, joka yksin on ajanut kannetta, on oikeus saada muilta osakkailta näiden osuus kuluista, mikäli se, mitä oikeudenkäynnillä on voitettu, tähän riittää tai näiden osallistuminen kuluihin muutoin harkitaan kohtuulliseksi.

Jos tieosakkaita on useita, voidaan heidät haastaa oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 14 §:n mukaisesti taikka siten, että haaste annetaan tiedoksi ainakin yhdelle osakkaalle ja oikeaksi todistettu jäljennös haasteesta haastehakemuksineen julkipannaan, niin kuin julkisista kuulutuksista on säädetty. Tämän estämättä oikeus voi asiaa käsitellessään määrätä kantajan haastamaan kuultavaksi sellaisen tieosakkaan, jolle ei ole erikseen annettu tietoa haasteesta.

9 LUKU

Tienpidosta johtuva vastuuvollisuus

73 §

Yhteisestä tienpidosta johtuneesta sitoumuksesta ovat ne, jotka sitoumuksen syntyessä olivat tieosakkaita, keskenään vastuussa sen mukaan kuin he sanottuna ajankohtana olivat tieyksikköjensä perusteella velvolliset osallistumaan sen tien tai tienosan tienpitoon, mihin sitoumus kohdistuu. Milloin suoritettavaa maksua ei ole voitu osittain tai lainkaan periä joltakin vastuuvolliselta, vastaavat muut puuttuvasta erästä tieyksikköjensä mukaisessa suhteessa.

Kiinteistöä ositettaessa siirtyy vastuu sitoumuksesta osittamisessa muodostetuille kiinteistöille näille määrättävien tieyksikköjen mukaisessa suhteessa.

Jos muussa kuin 2 momentissa mainitussa tapauksessa tulee sitoumuksen tekemisen jälkeen uusi tienpitovelvollinen ja sitoumuksen aiheuttaneesta toimenpiteestä on tietä käytettäessä myös hänelle hyötyä, voidaan tieyksikköjä hänelle määrättäessä samalla päättää, että hänen on vastattava sitoumuksesta tieyksikköjensä mukaisesti, ei kuitenkaan suuremmalla kuin hänen sanotusta toimenpiteestä saamaansa hyötyä vastaavalla määrällä.

Mitä edellä on säädetty sitoumuksesta, koskee myös muuhun kuin sitoumukseen perustuvaa velvoitusta.

74 § (30.12.1996/1284)

Kiinteistön siirryttyä toiselle on myös uusi omistaja vastuussa tämän lain voimassa ollessa edelliselle omistajalle syntyneistä, tienpidosta johtuneista velvoituksista, ei kuitenkaan edellisen omistajan laiminlyömistä rahana suoritettavista maksuista.

75 §

Tieosakkaalla, joka on suorittanut maksun toisen siihen velvollisen osakkaan puolesta, on tähän kohdistuva saamisoikeus suorittamastaan maksusta.

Jos kiinteistön uusi omistaja on 74 §:n nojalla joutunut suorittamaan edellisen omistajan laiminlyömän tiemaksun taikka aikaisemman, 73 §:ssä tarkoitetun sitoumuksen tai velvoituksen suorittamiseksi maksun, joka on aiheutunut tien tekemisestä tai siitä, ettei joltakin maksuvelvolliselta ole saatu perityksi tämän osuutta, on uudella omistajalla oikeus vaatia suorittamansa maksu edelliseltä omistajalta.

Tässä pykälässä tarkoitetut vaatimukset käsitellään yleisessä tuomioistuimessa.

76 §

Muista kuin yleisistä varoista myönnetty laina, jonka tieosakkaat ovat päättäneet ottaa vuotta pitemmäksi ajaksi, on vuosittain suoritettavin kuoletusmaksuin takaisin maksettava kymmenen vuoden kuluessa.

77 §

Jos velkoja on vaatinut tiekunnalta selvän ja maksettavaksi erääntyneen velan suoritusta eikä tiekunnalla ole varoja velan maksamiseen, on toimitsijamiehen tai hoitokunnan viivytyksettä ryhdyttävä toimenpiteisiin velan suorittamista varten koottavien tiemaksujen maksuunpanemiseksi ja perimiseksi.

Milloin toimitsijamies tai hoitokunta laiminlyö 1 momentissa säädetyn velvollisuutensa, on tielautakunnalla valta velkojan hakemuksesta, varattuaan toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi, määrätä uskottu mies toimitsijamiehen tai hoitokunnan sijasta suorittamaan 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet.

Uskotuksi mieheksi määrätyllä on oikeus saada suorittamastaan tehtävästä tiekunnalta kohtuullinen palkkio, jonka määrä, jollei siitä sovita, on tielautakunnan vahvistettava.

Mitä tässä pykälässä tiekunnan velasta on säädetty, koskee vastaavasti 47 §:n 2 momentissa tarkoitettuja toimituskustannuksia. (4.7.1975/521)

78 § (30.12.1996/1284)

Kiinteistö on panttina tämän lain mukaisista maksuista sekä niiden koroista niin kuin maakaaren (540/1995) 20 luvussa säädetään. (15.12.2000/1079)

Korvausvelvollisen kiinteistö on panttina 31 §:ssä, 89 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 89 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista kustannuksista niin kuin maakaaren 20 luvussa säädetään.

79 §

Jollei tieosakas omista sellaista kiinteistöä, josta tiemaksut saadaan ottaa etuoikeudella, voivat tieosakkaat päättää, että sanotun tieosakkaan on annettava vakuus velan tai muun velvoituksen sen osan suorittamisesta, joka vastaa tieosakkaan osuutta vastuusta, taikka että tieosakkaan on ennakolta suoritettava osuutensa velasta tai muusta velvoituksesta. Ennakolta maksettua erää ei voida käyttää eikä ulosmitata muuhun tarkoitukseen kuin kysymyksessä olevan velvoituksen maksamiseen.

10 LUKU

Tien muu käyttäminen ja muun alueen käyttö tilapäisesti tienä (28.2.2003/185)**80 § (28.2.2003/185)**

Tien käyttämiseen tarvitaan tieosakkaiden taikka tiekunnan lupa, jos tietä käytetään:

- 1) muun kuin tieosakkaan järjestämään toimintaan, joka selvästi lisää tien kunnossapitokustannuksia; tai
- 2) muun kuin tieosakkaan hyväksi tapahtuviin tilapäisiin kuljetuksiin, työhevosella tapahtuvia maa- ja metsätalouden kuljetuksia lukuun ottamatta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luvan tilapäiseen tien käyttämiseen voi antaa tieosakas taikka, jos osakkaat muodostavat tiekunnan, toimitsijamies tai hoitokunta. Tieosakkaat tai tiekunnan kokous antavat luvan säännölliseen toimintaan. Tien käyttämisestä voidaan periä 26 §:n mukainen käyttömaksu kuljetuksen tai toiminnan järjestäjältä.

Tieosakkaat taikka tiekunta voivat yleisesti kieltää kaikilla tai joillakin moottori- tai hevosajoneuvoilla tapahtuvan tien käytön tai työkoneiden kuljettamisen niiltä, joilla ei ole oikeutta tiehen. Tässä momentissa tarkoitettu kieltä ei ole esteenä tieosakkaan kiinteistölle kulkemiseen luvallisissa asioissa eikä estä tieosakasta taikka, jos osakkaat muodostavat tiekunnan, toimitsijamiestä tai hoitokuntaa antamasta edellä tarkoitettua lupaa tien tilapäiseen käyttämiseen, jos siihen on painavia syitä. Valtion tai kunnan avustamien teiden osalta on kuitenkin voimassa, mitä 96 §:ssä säädetään.

Jos joku, jolla ei ole oikeutta tiehen, 1 tai 3 momentin vastaisesti käyttää tietä, hän on velvollinen vaadittaessa suorittamaan tien käytöstä 26 §:n mukaisen käyttömaksun sekä, jos tie on vaurioitunut, korvaamaan vahingon.

Jos tietä on käytetty 1 tai 3 momentin vastaisesti ja siitä vaaditaan rangaistusta, on myös korvausta koskevat vaatimukset tehtävä yleisessä tuomioistuimessa.

81 §

Milloin tietä ei voida tietyön, sillansortuman, maanvieremän, tulvan tai muun sellaisen syyn takia käyttää tarkoitukseensa voidaan, mikäli sopimusta asianosaisten kesken ei ole saatu aikaan, antaa oikeus järjestää toisen alueelle tilapäinen tie siksi ajaksi, kun tällaista tietä esteen takia tarvitaan.

Niin ikään voidaan puutavaran tai muun tietynlaisen tavaran tilapäistä kuljettamista varten tarvittaessa antaa oikeus toisen alueen määräaikaiseen käyttämiseen.

Edellä tarkoitettu oikeus voidaan myöntää vain 8 §:ssä säädetyin edellytyksin.

82 §

Sille, joka hallitsee määrättyä aluetta sitä omistamatta, voidaan antaa määräajaksi tai enintään siksi ajaksi, kun hallinta jatkuu, väliaikainen kulkuoikeus tietä myöten tai muutoin toisen alueen kautta, jos se on hänelle kulkuyhteyden saamiseksi välttämätöntä eikä siitä aiheudu sellaista haittaa, kuin 8 tai 9 §:ssä sanotaan.

Määräalan omistaja saa, jos kiinteistöllä, josta määräala on luovutettu, on oikeus tiehen, väliaikaisesti käyttää tietä 1 momentissa tarkoitettua kulkuoikeutta hakematta. (15.12.2000/1079)

82 a § (4.7.1975/521)

Milloin on annettu määräys sellaisen tietoimituksen suorittamiseen, joka tarkoittaa tieoikeuden saamista kiinteistölle tai sen kysymyksen ratkaisemista, onko jollakin oikeus tiehen tai sitä vastaava muuhun lakiin perustuva pysyvä käyttöoikeus, eikä asiasta ole annettu lainvoimaista päätöstä, voidaan tietoimituksessa sille, joka omistaa kiinteistön, minkä tarvetta varten edellä tarkoitettua tietoimitusta on haettu, antaa väliaikainen kulkuoikeus tiehen tai muutoin toisen alueen kautta, jos se on kulkuyhteyden saamiseksi välttämätöntä eikä siitä aiheudu 8 tai 9 §:ssä tarkoitettua haittaa. Väliaikainen kulkuoikeus lakkaa olemasta voimassa, kun edellä tarkoitettu tietoimitus on saanut lainvoiman, jollei kulkuoikeutta myönnettäessä ole sen voimassaolosta toisin määrätty. Kulkuoikeus voidaan määrätä olemaan voimassa enintään vuoden siitä, kun mainittu tietoimitus on saanut lainvoiman.

Jos tielautakunnan toimituksessa on kysymys 9 §:n 1 momentissa tai 10 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden myöntämisestä ennestään olevaan tiehen, toimituksessa voidaan myöntää väliaikainen kulkuoikeus tällaiseen tiehen, jos se on kulkuyhteyden saamiseksi välttämätöntä eikä siitä aiheudu 9 tai 10 §:ssä tarkoitettua haittaa. Muutoin tässä momentissa tarkoitettua väliaikaisesta kulkuoikeudesta on soveltuvin osin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään. (15.12.2000/1079)

83 § (15.12.2000/1079)

Edellä 81, 82 ja 82 a §:ssä tarkoitettua samoin kuin luvattomasti tapahtuneesta tien tai alueen käyttämisestä sekä mahdollisesta vahingosta on suoritettava kohtuullinen korvaus. Jollei korvauksesta ole määrätty oikeutta annettaessa tai siitä ole sovittu eikä rangaistusta vaadita kysymyksen ollessa luvattomasta käytöstä, on korvaus tielautakunnan erikseen määrättävä. Korvaus on 82 a §:ssä tarkoitettussa tapauksessa kuitenkin aina määrättävä siinä toimituksessa, jossa väliaikainen kulkuoikeus annetaan.

11 LUKU**Tien ja tiehen liittyvien oikeuksien lakkauttaminen (12.4.1995/555)****84 §**

Tie tai sen osa voidaan lakkauttaa, jos olosuhteet ovat niin muuttuneet, että tietä tai sen osaa varten tarpeellista aluetta ei 8 §:n 1 momentin säännösten nojalla enää voitaisi saada eikä tie tai sen osa ole kenellekään tieosakkaalle välttämätön tai jos tie tai sen osa on käynyt tarpeettomaksi taikka jos yleinen tarve vaatii lakkauttamista. (15.12.2000/1079)

Oikeus hakea tien tai sen osan lakkauttamista on tiekunnalla tai, jollei tiekuntaa ole perustettu, kullakin tieosakkaalla sekä sen kiinteistön tai muun rekisteriyksikön omistajalla, jonka alueella tie tai sen lakkautettava osa on. Lakkauttamisesta päätetään tietoimituksessa noudattamalla soveltuvin osin 5 luvun säännöksiä. Sellainen tie, jonka korvaa toinen tie, saadaan lakkauttaa toimitusmiesten aloitteesta muusta syystä vireillä olevan tietoimituksen yhteydessä, jos 1 momentissa säädetty lakkauttamisen edellytykset muutoin täyttyvät. (15.12.2000/1079)

Jos tien lakkauttamisesta aiheutuu vahinkoa tai haittaa sille, jolla on ollut oikeus tiehen, on vahinko tai haitta määrättävä korvattavaksi. (12.4.1995/555)

Kun tiekunnan tie on päätetty lakkauttaa, erääntyvät sen velat maksettaviksi, ja tiekunta on katsottava purkautuneeksi, kun sen velat on maksettu. Milloin tiekunnan varat ovat velkoja suuremmat, on ylijäämä, mikäli tieosakkaiden välisistä oikeussuhteista ei muuta johdu, jaettava heidän keskenä viimeksi voimassa olleiden tieyksikköjen mukaan. (12.4.1995/555)

Ennen ylijäämän jakamista on tien lakkauttamisvuodelle maksettu valtion- ja kunnanavustus siltä osin kuin sitä ei ole käytetty tienpitoon palautettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun tien lakkauttamista koskeva päätös on saanut lainvoiman. (15.12.2000/1079)

85 § (15.12.2000/1079)

Edellä 12 ja 13 §:ssä tarkoitetut oikeudet ja tässä laissa tarkoitettu muu kuin pysyvä käyttöoikeus tiehen tai muuhun alueeseen voidaan lakkauttaa sekä 14 §:n 1 momentin mukainen etuoikeus voidaan poistaa, jos olosuhteet ovat niin muuttuneet, ettei edellytyksiä oikeuden perustamiseen tai etuoikeuden antamiseen enää olisi olemassa, eikä oikeus tai etuoikeus ole tieosakkaalle välttämätön taikka jos yleinen tarve vaatii lakkauttamista. Menettelystä vahinkojen ja haittojen korvaamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä 84 §:n 1-3 momentissa säädetään.

86 § (15.12.2000/1079)

Kun tie, sen osa tai 13 §:ssä tarkoitettu oikeus lakkautetaan yleisen tarpeen vuoksi ja tästä aiheutuu kulkuyhteyksien katkeaminen, on uudet kulkuyhteydet järjestettävä antamalla niitä varten tarpeelliset oikeudet.

Korvaukset haitoista, vahingoista ja kustannuksista, jotka aiheutuvat yleisen tarpeen vuoksi tapahtuvasta oikeuksien lakkauttamisesta samoin kuin 1 momentissa tarkoitetusta oikeuksien perustamisesta, on määrättävä sen maksettavaksi, joka on lakkauttamista hakenut tai vaatinut. Asianosaisten kustannuksista, jotka johtuvat tässä pykälässä tarkoitetuista toimenpiteistä, on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 82 §:ssä säädetään.

87 §

Tien tultua lakkautetuksi siirtyy tienä ollut alue korvauksetta alueen omistajan hallintaan.

12 LUKU

Täytäntöönpano ja pakkotoimenpiteet

88 § (15.12.2000/1079)

Tiemaksu ja käyttömaksu sekä niiden erääntymispäivästä suoritettava kuuden prosentin vuotuinen korko samoin kuin korvaus 89 §:ssä tarkoitetuista laiminlyödyn työn tekemisestä katselmuksessa vahvistetuista kustannuksista ja katselmuskustannuksista peritään maksuunpanoluettelon otteen tai katselmuspöytäkirjan perusteella siinä järjestyksessä kuin verojen ja muiden julkisoikeudellisten saatavien ulosotosta säädetään. Valitus laittoman maksuunpanon perusteella on kuitenkin tehtävä tielautakunnalle.

89 §

Jos tieosakas laiminlyö tienosansa tienpidon eikä huomautuksen saatuaan heti korjaa laiminlyöntiään, on toimitsijamiehen tai hoitokunnan pyydettävä tielautakunnan puheenjohtajaa määräämään kaksi tielautakunnan jäsentä toimittamaan katselmus ja arvion perusteella vahvistamaan laiminlyödyn työn tekemisestä aiheutuvat kustannukset. Katselmukseen on tienpitovelvollisuutensa laiminlyönyt hyvässä ajoin kutsuttava. Milloin tieosakas ei viivytyksettä suorita katselmuksessa tarpeelliseksi todettua tietyötä, on toimitsijamiehen tai hoitokunnan asiana tehdä tai teettää työ. Jolleivät tieosakkaat muodosta tiekuntaa, on kullakin osakkaalla tässä säädetty oikeus.

Milloin tienpitovelvollisuuden laiminlyönnistä aiheutuu ilmeistä vaaraa liikenneturvallisuudelle, voidaan sellaisen vaaran poistamiseksi tarpeellinen tietyö tehdä jo ennen katselmuksen toimittamista.

Laiminlyöjä on velvollinen korvaamaan 1 tai 2 momentissa tarkoitetut kustannukset suorittamalla katselmuspöytäkirjassa vahvistetun määrän.

89 a § (4.7.1975/521)

Milloin tietoimituksessa on asetettu määräaika, jonka kuluessa tie on rakennettava valmiiksi eikä tiekunta tieosakkaan vaatimuksesta huolimatta ole sen johdosta ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin, tielautakunta voi tieosakkaan hakemuksesta määrätä uskotun miehen teettämään tai oikeuttaa hakijan tekemään tai teettämään asian vaatimat tietyöt tieosakasten kustannuksella. Ennen päätöksen tekemistä on toimitsijamiehelle tai hoitokunnalle varattava tilaisuus tulla asiasta kuulluksi ja, mikäli rakentamisasiaa ei ole käsitelty tiekunnan kokouksessa, sille on varattava tilaisuus antaa määräajassa lausuntonsa asiasta. Milloin tien tekemiseen tarvitaan etukäteen varoja, on uskottu mies aina määrättävä.

Jos tietyön kustannuksiin tarvitaan etukäteen varoja, tulee tielautakunnan päätöksellään vahvistaa tarvittava määrä ottamalla huomioon 38 §:n 4 momentissa tarkoitettu kustannusarvio sekä samalla määrätä tieyksikköjen mukaan kultakin tieosakkaalta etukäteen perittävä osuus näistä kustannuksista. (28.2.2003/185)

Kun tie on tehty valmiiksi, tielautakunnan tulee vahvistaa tiekunnan osakkailta lopullisesti perittävien kustannusten määrä. Mikäli kustannuksiin etukäteen peritty määrä on lopullisin kustannuksia suurempi, on säästynyt kustannuserä viipymättä palautettava tiekunnalle. Edellä 1 momentissa tarkoitetun uskotun miehen palkkiosta ja sen määrittämisestä on voimassa, mitä 77 §:n 3 momentissa on säädetty.

Tielautakunnan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen, jolla tietyön toteuttaminen tieosakasten kustannuksella on myönnetty, samoin kuin 2 momentissa mainittuun päätökseen, jolla tarvittavien kustannusten määrä on vahvistettu, ei saa hakea muutosta. Tielautakunnan päätöksellä vahvistetut 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja kustannuksia vastaavat maksut saadaan periä päätöksen otteen perusteella. (30.12.1996/1284)

Jolleivät tieosakkaat muodosta tiekuntaa eivätkä ole asiasta sopineet, sovelletaan, mitä tässä pykälässä edellä säädetään. (15.12.2000/1079)

90 § (15.12.2000/1079)

Kun maa- ja metsäoikeudelta on haettu muutosta päätökseen, joka koskee kysymystä siitä, onko 8, 12 tai 13 §:ssä taikka 17 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettu oikeus myönnettävä, ei päätöstä voida panna täytäntöön, ennen kuin se on saanut lainvoiman. Sama on voimassa 69 §:ssä tarkoitettusta sekä tien taikka 12 tai 13 §:ssä mainitun oikeuden lakkauttamista koskevasta päätöksestä.

Jos päätös koskee maksamiseen velvoittamista tai muita kuin 1 momentissa mainittuja asioita, voidaan tietoimituksessa, tielautakunnan toimituksessa tai tiekunnan kokouksessa tehty päätös panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jollei maa- ja metsäoikeus tai 70 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa tielautakunta toisin määrää. Maa- ja metsäoikeus on tällöin päätösvaltainen myös, kun siinä on vain maa- ja metsäoikeuden puheenjohtaja.

Jos maksu muutoksenhaun johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, on liikaa maksettu määrä palautettava ja sille maksettava vuotuista korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan lisättynä kolmella

prosenttiyksiköllä.

91 §

Pantaessa täytäntöön päätöstä ennen kuin se on saanut lainvoiman on täytäntöönpanon hakijan asetettava vakuus sen vahingon korvaamisesta, joka saattaa asianosaiselle aiheutua siitä, että täytäntöönpanon perusteena olevaa päätöstä valituksen johdosta muutetaan. Vakuuden asettamisesta on soveltavin osin voimassa, mitä siitä on ulosottolaissa säädetty.

92 §

Toimenpiteeseen, jonka aiheuttamasta vahingosta tai haitasta on maksettava kertakaikkinen korvaus, älköön asianosaisen suostumuksetta ryhdyttävä, ennen kuin korvaus on suoritettu tai, sikäli kuin korvausta ei ole lainvoimaisesti vahvistettu, sen suorittamisesta korkoineen on asetettu vakuus.

13 LUKU

Tienpidon valtion- ja kunnanavustus (14.10.1977/728)

93 § (18.12.1995/1606)

Valtion varoista voidaan valtion talousarviossa olevien tähän tarkoitukseen osoitettujen määrärahojen rajoissa antaa vuosittain avustusta sellaisen autolla-ajokelpoisen yksityisen tien kunnossapitoon ja parantamiseen, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja

- 1) jolla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys; tai
- 2) joka on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla ja jonka vaikutuspiirissä on vähintään kolme pysyvästi asuttua taloutta.

Valtionavustusta ei myönnetä tiekunnan tiehen kuuluvalla, pelkästään maa- tai metsätalouskäytössä olevalle taikka pelkästään vapaa-ajan asuntoihin johtavalle tien osalle eikä myöskään asema- tai rakennuskaava-alueella olevalle tielle tai tien osalle.

93 a § (18.12.1995/1606)

Edellä 93 §:n 1 momentissa tarkoitettujen avustusten enimmäismäärä on momentin 1 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien laskennallisista kunnossapitokustannuksista ja 2 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien sen osan laskennallisista kunnossapitokustannuksista, joka jää jäljelle, kun tien avustuskelpoisesta pituudesta vähennetään 100 metriä kutakin sen vaikutuspiirissä olevaa pysyvästi asuttua taloutta kohti. Laskennallisista kunnossapitokustannuksista säädetään tarkemmin asetuksella.

Lauttapaikan ja vuosittain purettavan sillan osalta avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia ja talvitien osalta 65 prosenttia hyväksyttävistä todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

Lauttapaikkojen ylläpitoon ja vuosittain purettaviin siltoihin myönnettävistä valtionavustuksista voidaan maksaa yksityistiekunnille enakkona enintään 80 prosenttia edellisen vuoden toteutuneista kustannuksista.

93 b § (18.12.1995/1606)

Jos tie tai sen osa olosuhteiden muuttumisen vuoksi ei enää täytä 93 §:n 1 momentissa säädettyjä avustuksen saamisen edellytyksiä, avustus lakkautetaan.

Asemakaava-alueella, lukuun ottamatta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 10 luvun mukaista ranta-asemakaavaa, olevalta tieltä tai sen osalta avustus lakkautetaan sen jälkeen, kun kunta on 3 §:n 3 momentin mukaisesti ottanut tienpidon hoitaakseen tai kun kaavan voimaantulosta on kulunut viisi vuotta. (5.2.1999/143)

94 §

94 § on kumottu L:lla 18.12.1995/1606.

95 § (18.12.1995/1606)

Kunta päättää sen varoista yksityisen tien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin yksityisen tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi.

96 § (28.2.2003/185)

Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien kunnossapidossa, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää sinä ajanjaksona, jota avustus koskee. Sama on voimassa tiestä, jonka kunnossapidosta kunta vastaa kustannuksellaan. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden lupa samoin kuin tien käyttämiseen sellaiseen toimintaan, joka selvästi lisää kunnossapitokustannuksia 80 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Jos muusta kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvasta liikenteestä aiheutuu huomattavaa haittaa kiinteistön tai rekisteriyksikön omistajalle, voidaan kunnan suostumuksella muiden kuin tieosakkaiden tienkäyttö kieltää tai sitä rajoittaa.

Jos valtio tai kunta tämän tai muun lain perusteella avustaa tiekuntaa tai tieosakkaita yhteisesti tien parantamisessa tai uuden tien rakentamisessa taikka tie on tehty kokonaan tai osaksi kunnan varoilla, on kymmenen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta tai kunnan tekemän tietyön päättymisestä lukien noudatettava, mitä 1 momentissa säädetään tien käyttämisestä muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan toimintaan tai liikenteeseen.

97 § (18.12.1995/1606)

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta päättää tiepiiri, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on.

97 a § (28.2.2003/185)

Valtionavustukseen oikeutettujen yksityisten teiden kunnossapitoa voidaan seurata Tiehallinnon valitsemien tarkkailuteiden avulla. Tarkkailuteiksi valitun tien tiekunta on velvollinen antamaan Tiehallinnolle seurantaan varten tarvittavia tietoja.

98 §

Valtion tai kunnan varoista myönnettyä avustusta ei voida ulosmitata velan suoritukseksi.

98 a § (28.2.2003/185)

Valitus tiepiirin valtionapua koskevaan päätökseen tehdään sille hallinto-oikeudelle, jonka

tuomiopiirissä tie tai suurin osa siitä sijaitsee. Tässä laissa tarkoitettuihin valtionapuihin sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

14 LUKU

Erinäisiä säännöksiä

99 §

Tiekunta on vapaa suorittamasta valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle veroa sille tämän lain nojalla kertyneen tulon ja omaisuuden perusteella.

99 a § (12.4.1995/555)

Jos tilojen yhteiseen alueeseen perustetaan tieoikeus, sovelletaan tästä suoritettavaan korvaukseen samoin kuin muuhun tämän lain mukaan yhteisen alueen osakkaille suoritettavaan korvaukseen, mitä kiinteistönmuodostamislain 206 §:ssä säädetään.

100 §

Tien käyttöä rajoittava kieltö on annettava tiedoksi tien varrelle asetetussa selvästi näkyvässä kieltotalussa tai ilmoittamalla kieltö todisteellisesti sille, jota vastaan se halutaan saattaa voimaan.

101 §

Milloin joku jättää noudattamatta kiellon, joka koskee tiellä kulkemista tai muutoin tien käyttämistä, taikka 18 tai 19 §:ssä tarkoitetun kiellon, on poliisiviranomaisella valta, jos kiellon rikkominen on ilmeinen, antaa virka-apua kiellon vastaisen toimenpiteen estämiseksi tai oikaisemiseksi.

2 momentti on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

3 momentti on kumottu L:lla 15.12.2000/1079.

101 a § (28.2.2003/185)

Antaessaan 96 §:n 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen tien käytön kieltämiseen tai rajoittamiseen kunta antaa samalla myös tieliikennelain (267/1981) 51 §:n 2 momentissa tarkoitetun suostumuksen liikenteen ohjauslaitteen asettamiseen.

102 §

Jos joku tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta:

- 1) rikkoo 18 tai 19 §:n taikka 67 §:n 8 kohdan nojalla annetun kiellon;
- 2) olematta tieosakas ilman lupaa kuljettaa tiellä sellaista konetta, ajoneuvoa tai kuormaa, joka painonsa tai rakenteensa vuoksi vaurioittaa tietä;
- 3) luvatta vie sillalle tai lautalle raskaamman ajoneuvon tai kuorman, kuin on ilmoitettu sallitukseksi; taikka

4) vastoin kieltoa käyttää tietä, jonka käyttöön hänellä ei ole oikeutta, rangaistakoon sakolla.

103 §

Milloin olosuhteet muussa kuin 28 tai 29 §:ssä mainitussa tapauksessa ovat olennaisesti muuttuneet sen jälkeen, kun tietä varten tarvittavan oikeuden luovutuksesta tai tienpitovelvollisuudesta päätettiin taikka sovittiin, on asianosaisella oikeus saattaa kysymys uudelleen tutkittavaksi tämän lain mukaan.

103 a § (15.12.2000/1079)

Jos tieyksikköjen jako tulee muutettavaksi sen mukaan kuin 29 §:ssä säädetään, tiekunta voi päättää asiantuntijalausunnon pyytämisestä. Lausunnon tulee sisältää ehdotus tieyksikköjen määräämisen perusteiksi ja tieyksiköksi.

Milloin tielautakunnassa on käsiteltävänä 52 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu tieyksikköjen vahvistamista koskeva asia, tielautakunta voi saatuaan tiekunnan tai, milloin sen perustamista on samalla pyydetty, hakijoiden sitoumuksen kustannusten suorittamisesta pyytää 1 momentissa tarkoitettua lausunnon.

104 § (12.4.1995/555)

Maa- ja metsätalouden tämän lain mukaan saatetun jutun käsittelystä on vastaavasti voimassa, mitä kiinteistömuodostamislaisissa säädetään asioiden käsittelystä. Jos tielautakunnan päätökseen on haettu muutosta, tielautakunnan on maa- ja metsätalouden pyynnöstä toimitettava maa- ja metsätaloudelle jäljennökset asiaa tielautakunnassa käsiteltäessä kertyneistä asiakirjoista. Tarvittaessa maa- ja metsätalouden voi ennen muutoksenhakemuksen käsittelemistä kehottaa tiekuntaa toimittamaan maa- ja metsätaloudelle tielautakunnan lausunnon muutoksenhaun johdosta. Maa- ja metsätalouden voi tarvittaessa kutsua tielautakunnan puheenjohtajan tai hänen määräämänsä lautakunnan jäsenen tai virkamiehen kuultavaksi maa- ja metsätalouden pääkäsittelyssä käsiteltäessä valitusta tielautakunnan päätöksestä. Hänen oikeudestaan saada palkkiota sekä matkakulujen korvausta ja päivärahaa on voimassa, mitä maa- ja metsätalouden lautamiehen osalta säädetään.

104 a § (12.4.1995/555)

Haettaessa muutosta maa- ja metsätalouden tämän lain nojalla antamaan ratkaisuun noudatetaan soveltuvin osin, mitä muutoksenhausta kiinteistömuodostamislaisissa säädetään.

105 §

Ne kunnan- ja kylätiet, jotka eivät ole yleisistä teistä annetun lain voimaantulosta 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (244/54) mukaan muuttuneet paikallisteiksi, on katsottava tässä laissa tarkoitetuiksi yksityisiksi teiksi, tämän lain voimaantulosta lukien, jos kysymys niiden ottamisesta paikallisteiksi on sitä ennen ratkaistu, sekä muussa tapauksessa siitä alkaen, jolloin on lopullisesti päätetty, ettei niitä oteta paikallisteiksi.

Milloin kylätie 1 momentin nojalla on muuttunut yksityiseksi tieksi, muodostavat kylätien osakkaat tässä laissa tarkoitettua tiekuntaa ja kylätien hoitokuntaa sekä tieosakkaille vahvistetut tieyksiköt on katsottava tämän lain mukaiseksi hoitokunnaksi ja siinä tarkoitetuiksi tieyksiköiksi.

Kun kunnantie 1 momentin mukaan on muuttunut yksityiseksi tieksi, on tielautakunnan viivytyksettä kutsuttava asianosaiset 6 luvussa tarkoitettuun toimitukseen, jossa on päätettävä

tienpitoa koskevista kysymyksistä.

106 §

Mitä 105 §:n 1 momentissa on säädetty, on vastaavasti sovellettava sellaisiin asutusteihin ja sanotussa momentissa mainitun lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin kaupunkien ja [kauppaloiden] alueella oleviin teihin, joiden osalta ehdotus niiden ottamisesta paikallisteiksi on lopullisesti hylätty.

Tässä tarkoitettujen asutusteiden osalta on myös noudatettava 105 §:n 3 momentin säännöksiä.

107 §

Tätä lakia on sovellettava 105 ja 106 §:ssä tarkoitettujen teiden lisäksi tilusteistä 3 päivänä toukokuuta 1927 annetun lain (167/27) nojalla tielautakunnan päätöksellä perustettuihin sekä muihin sellaisiin tämän lain voimaan tullessa oleviin yksityisiin teihin, joihin jollakin ennestään sopimuksen nojalla tai muulla perusteella on pysyvä käyttöoikeus tai joihin on tämän lain mukaisesti saatu 8 §:ssä tarkoitettu tieoikeus. Jollei kellään ole tiehen tällaista käyttöoikeutta, sovelletaan tiehen vain tämän lain 11 luvun säännöksiä.

Tämän lain voimaantulosta ei aiheudu muutosta sitä ennen syntyneeseen tietä koskevan oikeuden tai velvollisuuden käsittävään oikeussuhteeseen.

Jos tienpitovelvollisuus on aikaisemmin jaettu suhdelukujen mukaan, määräytyvät tieyksiköt näitä suhdelukuja vastaavasti.

107 a § (12.4.1995/555)

Mitä 38 a ja 38 d §:ssä säädetään kiinteistöstä, sovelletaan myös yhteiseen alueeseen. Tässä laissa tarkoitettut oikeudet voidaan perustaa kohdistumaan myös yhteiseen alueeseen.

108 §

Tilustietä sekä tämän lain mukaisesti yksityiseksi tieksi muuttunutta kylä- tai kunnantietä koskeva asia, joka tämän lain voimaan tullessa on vireillä tielautakunnassa, lääninhallituksessa tai tuomioistuimessa taikka välimiesmenettelyssä, on käsiteltävä loppuun aikaisemman lain mukaan.

108 a § (23.12.1976/1064)

Tämän lain 13 §:n 2 momenttia, 14 §:ää, 38 a-38 d §:ää, 47 §:n 3 momenttia, 50 §:n 3 momenttia, 51 §:n 2 ja 4 momenttia, 82 a ja 83 §:ää, 84 §:n 1 momenttia ja 99 a §:ää, sellaisina kuin ne ovat 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetussa laissa (521/75), voidaan soveltaa myös sellaiseen toimitukseen, jota ei ole vielä lopetettu ja joka on aloitettu ennen 1 päivää lokakuuta 1975.

109 § (18.12.1995/1606)

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Tielaitos antaa valtionavustusta ja siihen oikeutettujen teiden pitoa koskevat ohjeet.

Maanmittauslaitos antaa tarvittaessa tarkemmat ohjeet menettelystä tietoimituksessa ja

tielautakunnan toimituksessa. (15.12.2000/1079)

110 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1963; ja sillä kumotaan tilusteistä 3 päivänä toukokuuta 1927 annettu laki (167/27) ja sen toimeenpanemisesta 11 päivänä marraskuuta 1927 annettu asetus (295/27) sekä eräistä naapurussuhteista 13 päivänä helmikuuta 1920 annetun lain (26/20) 15 §.

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

2.5.1972/322:

Tämä laki tulee voimaan 2 päivänä toukokuuta 1972.

4.7.1975/521:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1975.

Tielautakunnan tulee kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta lähettää asianomaiselle maanmittauskonttorille ilmoitus 56 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on 15 päivänä kesäkuuta 1962 annetussa laissa (358/62), mainittuun luetteloon merkityistä tiedoista sekä sille annetut sanottuja tietoja koskevat asiakirjat samoin kuin jäljennökset niistä tielautakunnan päätöksistä, jotka koskevat edellä tarkoitettuja tietoja. Mainitun luettelon pitäminen tielautakunnan toimesta lakkaa tämän lain voimaan tullessa. Kuitenkin on tielautakunta velvollinen kuuden kuukauden ajan lain voimaantulosta lukien antamaan pyydettyä otteita ja jäljennöksiä luettelosta sekä sitä koskevia tietoja, jotka perustuvat ennen lain voimaantuloa annettuun päätökseen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä valmistaviin toimenpiteisiin 51 a §:n 1 momentissa tarkoitettujen rekisterin pitämiseksi maanmittauskonttoreissa.

Milloin tietoimitus tai tielautakunnan toimitus on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, on, mikäli 2 momentista ei muuta johdu, noudatettava mitä aikaisemmin on säädetty.

23.12.1976/1064:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1977.

14.10.1977/728:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1978.

Jos yksityisen tien kunnossapitoon on annettu valtionavustusta ennen tämän lain voimaantuloa, avustusta voidaan edelleen suorittaa vuoden 1982 loppuun saakka, vaikka tietä koskevien asioiden hoitamista varten ei ole perustettu tiekuntaa.

2.2.1979/111:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980.

Haettaessa muutosta ennen lain voimaantuloa annettuun maa- ja metsätalouden tai maa- ja metsätaloustuomarin päätökseen on sovellettava aikaisempaa lakia.

24.6.1982/498:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1982.

HE 264/81, svk.miet. 57/82, LiV 2/82, svk.miet. 57a/82

26.4.1991/775:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1991.

HE 36/90, L-tvk.miet. 40/90, svk.miet. 321/90

26.11.1993/1019:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1993.

HE 189/93, LaVM 16/93

30.3.1994/243:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1994.

HE 327/93, MmVM 3/94

24.1.1995/95:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

HE 241/94, YmVM 14/94

17.2.1995/217:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1995.

HE 343/94, LiVM 21/94

17.3.1995/378:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996. Lain 98 a § tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1995 ja sitä sovelletaan yksityisistä teistä annetun asetuksen 42 b §:ssä mainittuihin tiepiirin päätöksistä tehtyihin valituksiin 31 päivään joulukuuta 1995 saakka.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

Aikaisempien säännösten nojalla kunnossapidon valtionavustusta saavan tiekunnan avustus vuodelta 1995 maksetaan mainittujen säännösten mukaisesti vuonna 1996. Kysymyksessä olevien tiekuntien osalta tiepiiri tekee tämän lain mukaisen avustuspäätöksen vuonna 1995. Tiekuntaa kuullaan ennen päätöksentekoa.

Vuonna 1995 jätetyistä valtionavustushakemuksista tiepiiri tekee päätöksen tämän lain mukaisesti.

HE 324/94, LiVM 25/94

12.4.1995/555:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

HE 227/94, MmVM 45/94

18.12.1995/1606:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

Yksityisten teiden tekemiseen ennen lain voimaantuloa myönnetyt harkinnanvaraiset avustukset maksetaan loppuun vuonna 1995 ja sitä ennen valtion talousarviossa myönnettyjen, käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Avustusta saaneen tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin ei saa kieltää kymmenen vuoden aikana viimeisen avustuserän nostamisesta lukien. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden suostumus.

Mikäli yksityiselle tielle on maksettu valtion varoista avustusta tien kunnossapitoon vuonna 1995, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin ei saa kieltää viiden vuoden aikana tämän lain voimaantulosta lukien. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden suostumus.

Tämän lain voimaan tullessa kesken oleva aikaisemman lain 96 §:n 3 momentissa tarkoitettu määräaika jatkuu, kunnes kymmenen vuotta on kulunut viimeisen avustuserän nostamisesta.

Aikaisemman lain nojalla tehdyt teiden kunnossapitoa koskevat valtionavustuspäätökset lakkaavat olemasta voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Tällä lailla kumotaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annettu laki yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta (378/95).

HE 55/95, SuVM 1/95, LiVM 4/95, EV 135/95

22.11.1996/879:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

HE 115/1996, LiVM 7/1996, EV 118/1996

20.12.1996/1101:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

HE 79/1996, YmVM 8/1996, EV 214/1996

30.12.1996/1284:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa syntyneestä lakisääteisestä panttioikeudesta on voimassa, mitä maakaaren voimaanpanosta annetun lain (541/95) 14 §:ssä säädetään.

HE 215/1996, LaVM 21/1996, EV 244/1996

5.2.1999/143:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

HE 101/1998, YmVM 6/1998, EV 248/1998

26.3.1999/372:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1999.

HE 236/1998, YmVM 9/1998, EV 264/1998, Neuvoston direktiivi 92/43/ETY; EYVL N:o L 206, 22.7.1992, s. 7

15.12.2000/1079:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Tieoikeuksien poistamiseksi kiinteistörekisteristä tulee kuntien viiden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehdä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut päätökset niiden katujen osalta, joiden käyttöönoton hyväksymisen yhteydessä ei ole tehty päätöstä yksityisteiden lakkaamisesta, ja toimittaa ne kiinteistörekisterin pitäjälle tarpeellisten merkintöjen tekemiseksi kiinteistörekisteriin taikka kunnan on pantava vireille 38 c §:ssä tarkoitettu tietoilmoitus.

Jos oikeus tiehen on saatu ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 24 §:n mukaiseen tien tekemiskustannusten korvaamiseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tätä lakia on sovellettava myös niihin ennen tämän lain voimaantuloa aloitetuissa tietoilmoituksissa ja tielautakunnan toimituksissa ratkaistaviin kysymyksiin, jotka otetaan tämän lain voimaantulon jälkeen käsiteltäviksi.

HE 166/2000, LiVM 11/2000, EV 170/2000

28.2.2003/185:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2003.

HE 163/2002, LiVM 24/2002, EV 256/2002